

naša luč

1993
september
7

ali bi hoteli živeti v sloveniji?

koline

Sredi zime, ko vsa narava počiva, ko kmet popravlja svoje orodje in prepusti zemljo, da si nabere novih moči, takrat nastopi nam vsem dobro znano opravilo: klanje prašiča. Kako lepi so spomini, ki nas vežejo na to opravilo. Zberejo se vsi bližnji sosedje, ki začnejo svoje opravilo s šilcem domačega žganja, da si „dajo moč“. Na Štajerskem začnejo svoje opravilo z dobro jedačo: jetra v omaki in opraženi možgani z jajci. Kasneje za kosi-

Banka Slovenija je izročila v prodajo in obtok pri-ložnostne kovance, ki jih Republika Slovenija izdaja ob 400-letnici bitke pri Sisku. Na njih so upodobljeni motivi, vezani na ta dogodek (boj proti Turkom, kjer so sodelovali slovenski vojaki). V prodaji bosta zlatnik z vrednostjo 5000,00 tolarjev (teža 7 gramov) in srebrnik 500,00 tolarjev (teža 6,4 grama). Oba kovanca bosta tudi zakonito plačilno sredstvo.

lo pa skuhamo prašičjo kri, ki ji dodajo malo moke in jo začinjajo še s česnom in poprom. Nato pristopijo k namenjenemu opravilu, otroci pa od daleč boječe opazujejo; le najbolj korajžni fantje smejo držati prašiča za rep.

Posebna navada je darovanje kolin. Te se razdelijo vsem bližnjim sosedom in tudi domači župnik ni prikrajšan za kakšno klobaso ali pa kos mesa. Zelo zanimivi pa so načini shranjevanja mesa. Meso, ki je narezano v kose, po navadi nasolijo in postavijo v lesene posode, kjer se to meso počasi „paca“ v posebni kvaši, ki je sestavljena iz kisa, brinovitih jagod, popra, soli, ... Meso kasneje posušijo na zraku, nekateri pa ga tudi predimijo. Znano je tudi zalivanje zapečene svinjine in klobas s svinjsko mastjo.

Tako poznamo znamenite **kranjske klobase**, ki so najboljše, če jih jemo skupaj z domačim zeljem. Primorska je znana po svojih **pršutih** — to je svinjsko stegno, ki je posušeno na svežem zraku. Sama priprava enega pršuta zahteva veliko naporov in natančnosti. Svinjsko stegno natremo s soljo, poprom in česnom. Potem stegno leži dva tedna; ga pazljivo obračamo, prelagamo, sušimo in stalno kontroliramo plesen — ta lahko zelo hitro uniči ves naš trud. Kasneje se pršut obesi in se „odceja“ štiri mesece, zatem ga znova namažemo s posebno mešanico masti, popra in loja. To ga obvaruje pred insekti in drugim mrčesom. Sama priprava pršuta traja skoraj eno leto, saj je samo dobro osoljen in presušen pršut vreden vsega vloženega truda. Vsi ostali predeli Slovenije pa poznajo **šunko** — **prekajeno svinjsko stegno**. Tudi slanino pripravljamo lahko na več načinov. Primorci jo po navadi dajo v dim in jo prekadijo, Gorenjci, Štajerci in Dolenjci pa iz nje delajo zaseko.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Trgatev v Šentjuriju na Dolenjskem
(foto Mirko Kambič).

Koliko pijače smo letos že popili? Največ piva (3,1 milijona litrov), sledijo brezalkoholne pijače (1,7 milijona litrov), vino (945 tisoč litrov) in mineralna voda (764 tisoč litrov). Gostišča so imela največji dohodek s prodajo hrane, prenočitve in prodaje pijač.

slovenska kuhinja

Zelo znana je tudi hrana „farovških“ kuharic, ki je imela še poseben čar, podobno kot mašno vino, ki je v očeh preprostega človeka vedno veljalo za nekaj posebnega. Kmetova prehrana se je ločila od meščanske prav po svoji preprostosti in enostavnosti pripravljanja. Saj poznate tisti rek: „osemnajstkrat zelje, pa je zopet nedelja“. Danes pa je kranjsko zelje prava poslastica za modernega človeka, ki ne pozna več pravega „žmaha“, ki ga lahko da domača hrana. Ker je bil kmet bolj reven, pa je prišla do izraza njegova iznajdljivost pri pripravi hrane. Tako je bil preprost krompir narejen lahko na sto načinov, kruh je imel v vsaki **domači peči** svoj poseben vonj, ki se je ločil od sosedovega.

Slovenija je poleg Japonske edina dežela, ki še prideluje **ajdo**, na Ptujskem polju še vedno pridelujejo znameniti „**luk**“, ki je najboljša čebula na svetu. Ne moremo pozabiti na **štajerska jabolka**, ki so že leta 1900 v Parizu prejela priznanje kot najzlahotnejše sadje na svetu. Tu je še znani **ribniški fižol** in **ljubljska solata**, ki jo pozna cela Evropa. Tako lahko rečemo, da so na tej mali zemlji slovenski kmetje vzgojili zelo dobre pridelke, iz katerih so slovenske kuharice znale narediti prave kulinarčne mojstrovine.

(pripravil L. B.)

tudi ti si poklican

Pred nami je nova številka Naše luči, ki poskuša zaobjeti utrip zadnjih dveh mesecev. Kljub temu, da novinarji poletne mesece imenujejo „čas kislih kumaric“, lahko rečemo, da je bil to čas, ki smo ga preživeli zelo delovno. Na uredništvo je prispelo kar nekaj slikovnega materiala, ki ga uporabljamo že v tej številki. Poleg tega smo dobili nekaj novih predlogov, kako naj bi povečali sodelovanje pri oblikovanju Naše luči. Oglasite se, pišite nam, kaj in kako ste nam pripravljeni pomagati. Vaši prispevki niso omejeni samo na prostor, ki je namenjen župnijam po Evropi. Te so bile zelo dejavne tudi v teh dveh mesecih. Poslali ste nam toliko gradiva, da smo morali nekatera besedila malo skrajšati, da bi lahko objavili vse prispevke. To je obenem tudi dokaz, da ste znali tudi v času dopustov organizirati življenje v skupnostih, ki so tako pomembna v življenju vsakega posameznika, ki živi in dela daleč stran od domovine.

Za vse velja povabilo; uredništvo pričakuje vaše prispevke in predloge. Velja korajža in malo smisla za pisanje. Če bo odziv dovolj velik, bomo lahko oblikovali novo stran, ki bo namenjena pismom bralcev.

Doma v domovini se borimo z vročim soncem, ki je dodobra izsušilo kmetovo zemljo. Vse kaže, da bo letošnja letina bolj slaba. Podobno se dogaja v politiki. Država se poskuša izviti iz objema preteklosti, ki se kaže v novi preobleki — dobili smo nov izraz „udbomafija“; ta vedri nam oblaki nad slovenskim nebom. Potem, ko smo mislili, da smo se za vedno poslovili od Balkana, nam sosednja Italija da vedeti, da smo za njih še vedno del nekdanje države, ki danes tako kruto „mori“ svoje otroke — sredi meseca avgusta je Italija poslala svojo vojsko na mejo s Slovenijo, pod pretvezo, da se tako zavaruje pred srbsko nevarnostjo.

Kljub vsem težavam, ki so normalne za mlado demokracijo, smemo upati, da stopamo na pravo pot. Ta je večkrat težja, kot bi lahko bila — za to smo krivi sami, ker ne znamo reči bobu bob. Kljub vsemu se zdi, da imamo tudi take politike, ki znajo v odločilnem trenutku pokazati na vse nepravilnosti, pa čeprav pri tem „izgubijo“ nekaj glasov pri slovenskih volilcih, ki po že ustaljeni navadi ne grajajo tistih, ki so delali nepravilnosti, ampak tiste, ki to odkrijejo in problem razgalijo pred javnostjo — Janša, Podobnik . . .

Slovenska Cerkev stopa naprej; ni vezana na politične stranke, je pa vezana na slovenskega človeka, ki je njena prva skrb. Njena dejavnost je vezana na pastoralno prenavo slovenskega prostora, ki mora odgovoriti na nove izzive mlade demokracije.

Kaj lahko storimo mi? Zelo malo, ali pa veliko?! Največ lahko naredimo s pokončno in pošteno držo, z življenjem, ki ne pozna sovraštva, ampak je odprto za drugega. Vsaka skupnost je sestavljena iz posameznikov; oseba je temelj skupnosti in zato smo vsi, vsak posebej, odgovorni za prostor in čas, v katerem živimo. Ta je odsev našega delovanja in zavest odgovornosti se zrcali v odnosih, ki vladajo v tej skupnosti. Življenje je dar, zato ga moramo sprejeti kot dar, ne kot nujo. Samo tako bomo pošteno odgovorili na našo „poklicanost“ v življenju.

Ljubo Bekš

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA

(v valuti zadevne dežele):

Avstrija 200 ATS
Anglija 11 GBP
Belgija 690 BEC

Francija 106 FRF
Italija 24.000 ITL
Nizozemska 35 NLG
Nemčija 30 DEM
Švica 27 CHF
Švedska 130 SEK
Avstralija 26 AUD
Kanada 23 CAD
ZDA 20 USD
Slovenija 800 SIT

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne in v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

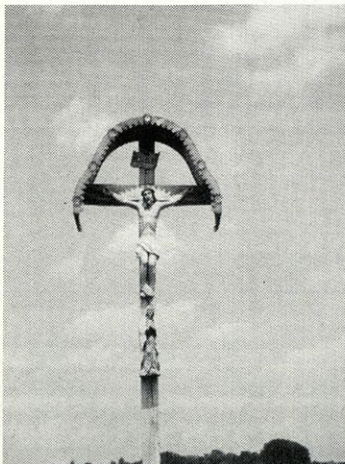
Naročnino lahko plačate tudi na poštni čekovni račun (Österreichische Postsparkasse) št. 9.564.255

ali je tudi Bog odšel na počitnice?

Julij in avgust sta meseca oddiha in počitnic. Pasj dnevi, kot jih imenuje koledar, res niso primerni za kakšen poglobljen študij ali učenje, zato so v teh mesecih šolske počitnice.

Ni čudno, da so otroci komaj čakali, da se rešijo šole in zažive brezskrbno življenje. Prosti so, lahko se po mili volji igrajo, vmes skočijo za teden ali več kam na počitnice — dovolj razloga, da se tega res iz srca veselijo.

Počitnice je poznal že Jezus, saj je naročil apostolom: „Pojdite na samotni kraj in se malo odpočijte!“ Njegova misel je bila: v samoti premislite svoje delo in si naberite novih moči!

Letos v maju smo imeli na naši župniji birmo. Otroci so pridno hodili k maši, saj je ta „sitni gospod“ zahteval, da so pri njej vsako nedeljo (kakšna nezaslišana zahtevnost!), drugače ne bo z birmo nič. Pri maši so bolj ali manj sodelovali — pridni in zavzeti za klepet, manj za molitev — a to ni mitilo: so pač otroci. Po maši pa hitro vsak na svoj dom.

Stara ženica je nekega dne opazovala, kako so se razkropili, in sosedi polglasno rekla: „Sedaj so tu, po birmi jih ne bo več videl. Moti se, če misli, da bodo še prihajali.“ Pri tem je mislila seveda mene. Slišal sem jo, a nisem nič rekel, čeprav bi jo rad „potroštal“, da, žal, enako mislim.

Res sem radovedno čakal, kaj bo po birmi. Nekaj časa je še šlo. Pri verouku so bili vsi do konca, pri maši jih je pa že pol manjkalo. Lahko bi se tolažil z mislijo, da bo po koncu šole kaj boljše, ko bodo imeli več časa. Vendar si s to mislijo nisem preveč gladil duše. Bolj sem računal, da bo še slabše.

Sedaj, ko pišem te vrstice — zato jih tudi pišem — lahko mirne duše zatrdim, da je za 85 % šoloobveznih otrok Bog odšel na počitnice. K maši jih namreč ni. Ne pri meni, ne pri sosedih.

Zdi se, da so starši mnenja, da naj otroci ostanejo v počitnicah lepo doma. Za tako mišljenje je dovolj razlogov: V soboto morajo gledati televizijo vsaj do polnoči, po možnosti celo do konca programa, jutraj reveži ne morejo vstati, ob 9. uri je pa spet program za otroke, ki ga res

ne smejo zamuditi, ker drugače ne bodo dovolj poneumljeni in usposobljeni za poležavanje in brezdelje. Ni kaj! Od teh mladih ljudi si naš narod res lahko obeta „lepe“ čase!

Bilo bi zelo narobe, če bi dolžili samo otroke. Otrok ni v cerkev, ker tudi staršev ni. Ti pa „res“ nimajo časa. Nedelja je edini dan, ko se lahko malo naspijo in odpočijejo, razen če slučajno ne gradijo hiše, ne pospravljajo sena (važno opravilo, ker že dva meseca ni dežja, pa se seno lahko zmočil!), pa opravijo še sto drugih drobnih del, ki bi jih ne mogli, ko ne bi bilo nedelje. Še dobro, da nam je dal Bog nedeljo, ker kdaj bi drugače vse to postorili?

Moram reči: Slovenci smo postali enakopravni moderni brezverni Evropejci in iščemo samo še tisto, kar je „rja in molj“, za resnične vrednote pa izgubljamo smisel.

Jezusovega naročila „Pojdite na samotni kraj in se odpočijte!“ večina ni izvršila. Še najbolje je povedal nekdo, ki se je vrnil s počitnic, da bi sedaj potreboval dopust, da bi se odpočil od dopusta.

Ko boste brali te vrstice, bodo dopusti že za nami. Spet se bo pojavilo vprašanje, koliko časa bo v šolskem letu na voljo za versko vzgojo otrok. Šola bo poskrbela, da bo dovolj krožkov in — kot moderno pravimo — izvenšolskih dejavnosti, tako da za poglobljanje vere ne bo ne časa ne prostora.

Lahko bi naštevati, zakaj bo tako,

saj je že Jezus v priliki o veliki večerji naštel razloge, zakaj ne morejo povabljeni priti na gostijo (beri: k maši): prvi je kupil nivo in si jo mora ogledati, drugi je kupil pet jarmov volov in jih gre preskusiti, tretji se je oženil in zato ne more priti . . . Vse lepo in prav, ko bi se človek, ki je večerjo pripravil, s temi odgovori zadovoljil. A se ni. Njegov odgovor je bil jassen in oster: „Nobeden od povabljenih ne bo okusil moje večerje.“ Povabljenim vabilo ni vrglo, kot bi danes rekli, dovolj izkupička, da se bi bilo vredno nanj odzvati. Navadili smo se pač meriti stvari samo po trenutnem dobičku in pozabili na Gospodovo besedo, da celo pridobitev celega sveta nič ne koristi, če duša s tem utрпи škodo.

Z novim šolskim letom moramo odriniti na globoko, če hočemo mladim posredovati resnične vrednote. Verski pouk pokaže večne vrednote in pot do njih, maša nam da za to pot moči. Zato ni prav brezbrizno reči: „To nedeljo ne morem iti k maši,“ saj s tem porušimo vse, kar smo prej zahtevali. Tudi ne smemo imeti dvojnih meril: po eni strani zahtevati od otrok, naj hodijo k verouku, „saj jim ne bo škodovalo, če se kaj dobrega naučijo“ (namesto, da bi spoznali božji svet! Kaj ni v nagibu „saj jim ne bo škodovalo“ resnična ironija vzgoje?), po drugi strani pa se ne potruditi, da bi se ob nedeljah vsa družina srečevala pri mašni daritvi. Ker se staršem k maši ne da, tudi otrokom ni treba iti. Takšno ravnanje podira vse prizadevanje za vzgojo resničnih Kristusovih učencev. Potem se pa čudimo, da jim, ko so stari šestnajst let, božji svet nič ne pomeni.

Kako moderen je bil stari katekizem, ki je o starših napisal, da so

božji namestniki. Novi učbeniki so ta izraz opustili. Pa je škoda, kajti stara oznaka pove, da so tudi starši božji, ne samo otroci (ki naj hodijo k verouku zato, da ne bodo imeli kasneje, če bodo slučajno hoteli cerkveno poroko, preveč težav).

Moderna okolica nas je skoraj uročila. Prepričani smo, da ne moremo mladim več posredovati krščanskih vrednot. „Saj veste,“ tako slišimo vsak dan, „danes so drugačni časi, ni tako, kot je bilo prej. Mi smo ubogali, naši otroci so pa bolj svobodni.“ Ne bo tako. Tudi mi smo bili prav tako svobodni. Imeli smo pa, hvala Bogu, starše, ki so živeli iz vere in so nam vero tudi posredovali. Res je danes več slabih vplivov kot včasih, res pa je tudi, da smo opustili pogovore z mladimi, ker smo preveč zaposleni s skrbjo, kako jim priskrbeti čim boljše življenje in jim omogočiti čim lažji vstop v samostojnost. Zato jih tudi pustimo, naj počnejo, kar hočejo.

V naslovu sem zapisal, da je šel Bog na počitnice. Ne, ni šel. Poskušajmo po počitnicah spet odkriti, da nas še vedno čaka in vabi, da se ob njem naučimo prav živeti.

Pravijo, da živimo v prelomnih časih. Meni se ne zdi to res, ampak da živimo bolj v časih, ko nočemo prevzeti odgovornosti za svoje delo. To je seveda najbolj preprosto, obenem pa najslabše. Kot kristjani se lahko samo veselimo, da živimo danes in da nam je dana možnost, da lahko oblikujemo svoje življenje in življenje naše okolice.

Ko bomo dosegli tolikšno zrelost, da bomo nepričakovanemu obisku ob uri maše rekli: „Pojdite z nami v cerkev, potem se bomo pa pogovorili

in pozabavali!“, takrat bomo lahko rekli, da smo na poti krščanskega pričevanja. Besede „Nisem mogel k maši, ker je prišel obisk“ ne bodo več prišle iz naših ust, saj bo imel obisk Gospoda prednost pred vsemi drugimi obiski.

— — —

Apostol Pavel je zapisal, da ga ne more nič ločiti od Kristusove ljubezni: ne smrt ne življenje, ne angeli ne poglavarstva, ne sedanost ne prihodnost, ne oblastva ne visokost, ne globokost ne kakršnakoli druga stvar (Rim). Da bi se navzeli nekaj tega navdušenja za Kristusa, Vam želi po dopustu

Vaš don Kamilo

človek — središče in krona stvarstva

od kod zlo?

Kako je možno slaviti Boga, ko je na svetu toliko zla. Pomislimo samo na uničevalna nacistična taborišča, na atomsko pustošenje v Hirošimi, arhipelag Gulag itd. Ob nedolžnih žrtvah tudi psalmist ugotavlja, da se slabim godi dobro in in dobrim slabo (*Ps 73*). Zaradi trpljenja se Job prepira z Bogom, prekolne svoje življenje in zavrne cenena pojasnjevanja prijateljev. Pomiri ga nazadnje samo dejstvo, da je Bog več kot vse drugo, da je čisto drugačen, kot si ga predstavljamo in da so nam njegova pota nedoumljiva (*Job 40, 2—4; 42, 2—4*).

skrivnost trpljenja

Četudi je trpljenje zlasti nedolžnih skrivnost, je človek vedno skušal razvozlati smisel človeškega dogajanja. Misleci so izoblikovali nauke, ki jih razvrščamo v dve skupini.

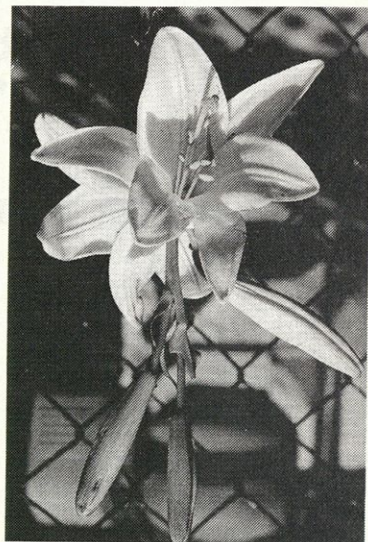
1. Zgodovina je stalno kroženje do-

gajanja. Človeštvo, ki se je rodilo v zlati dobi, je šlo preko srebrne in bronaste nizdol v železno in skoraj doseglo meje popolnega razpada. Vendar je tedaj doživelo preobrat in grozeči črni konec se je povezal z zlatim začetkom in . . . zgodba se bo ponavljala v nedogled.

2. Zgodovina je stalen razvoj in napredek k boljшему in kakovostnejšemu, torej ne večno kolobarjenje, temveč vztrajno vzpenjajoča se črta. Upanje v boljše čase je sicer vsebina starozaveznih prerokb, vendar le-te ne morejo služiti kot osnova za čisto posvetno vero v bodoč razvoj svobodne človeške skupnosti, v brezrazredni družbi, ki jo je širila marksistična zabloda.

zgodovina — boj med dobrim in zlim

Človeško dogajanje skozi tisočletja samo po sebi in iz sebe ne more pojasniti pomena trpljenja. Kako tudi bi, ko vendar vse prihaja od Boga in se k njemu vrača. Zato se zgodovina ne

more postaviti v sheme in sisteme (čeprav se politiki neutrudno prizadevajo, da bi jo).

Po Svetem pismu je zgodovina vojna med dobrim in zlim, med božjim in satanovim kraljestvom. Božja ljubezen poraja dobro, samoljubje pa zlo. V vsakem človeku sta obe ljubezni prepletene, zato ne smemo prenačljivo nekaj ali nekoga označiti kot „prst božji“, druge obsoditi kot „izrodek zla“. Edino merilo vsakega človeškega početja je Jezus Kristus, v katerem se je Bog nedvoumno razodel. On rešuje uganko trpljenja s svojim križem!

zemeljski raj

Bog sveta ni naredil takega, kot ga vidimo in s katerim se spoprijemamo. Bogu se upirajo krivica, nasilje in laž, saj je človeku namenil srečo!

Sveto pismo opiše božji načrt v podobah in s pojmi dobe, v kateri so bile spisane svete knjige. Pripoved o rajju ni zgodovinska reportaža o začetkih človeštva. Sporočilo, ki velja vsem narodom vseh časov, je sledeče: *Bog je ustvaril svet dober. Za zlo ni odgovoren On. Nastalo je po krivdi človeka v*

Moža, ki je bil izkušen v molitvi, so vprašali, kako more biti kljub toliko opravičilo vedno zbran. Odgovoril je:

„Če stojim, potem stojim. Če hodim, potem hodim. Če sedim, potem pač sedim. Če jem, jem. Če govorim, potem govorim . . .“

Prekinili so ga in dejali: „To delamo tudi mi, a kaj delaš ti razen tega?“

Zopet je ponovil: „Če stojim, potem stojim, če hodim, potem hodim. Če sedim, potem pač sedim. Če jem, jem. Če govorim, potem govorim. Če molim, potem molim . . .“

Spet so mu rekli: „To delamo vendar tudi mi!“

Tedaj jim je mož pojasnil: „Ne, ni tako! Če vi molite, ste v mislih že pri svojih opravkih. Če sedite, že mislite na čas, ko boste stali. Če stojite, potem že v mislih tečete. Če tečete, potem ste že na cilju . . .!“

času in prostoru zgodovinskega dogajanja.

Cerkev uči, da je Adam prekršil božjo zapoved ter izgubil pravičnost in svetost, t. j. bivanje v zaupni in prijateljski skupnosti z Bogom. Z grehom je zapravljal tudi mimonaravne božje darove, v moči katerih sta duša in telo delovala usklajeno; strasti so bile podrejene umu in niso zastirale jasnosti spoznanja; modrost je vodila človekovo početje in narava mu je bila pokorna. Prvotni človek je bil docela predan Bogu in zato deležen nesmrtnosti.

Opis življenja v rajju pa ni samemu sebi namen; priobčen je, da bi ljudje globlje razumeli svoje sedanje stanje, da so po svoji krivdi odtujeni Bogu in da On tega ni hotel.

Odkod potemtakem zlo?

izvirni — podedovani greh

Sv. Pavel v kratkem stavku povzame starozavezno poročilo: „Po enem človeku je prišel greh na svet in po grehu smrt“ (Rim 5, 12).

Bodočnost človeštva ni odvisna od tega, ali bo okusil Adam prepovedan sadež ali ne. Šlo je za nekaj nadvse resnega: za priznanje Boga! Človek je bil neposlušen. Bogu — viru življenja ni zaupal, hotel je sam urejati in upravljati svoje zadeve in . . . si tako izbral

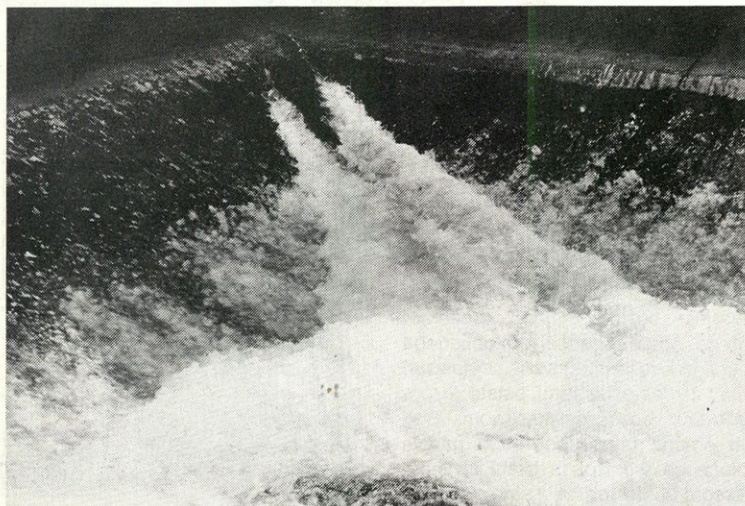
smrt. Oddaljil in odtujil se je Bogu, svoji ženi, soljudem, samemu sebi in okolju.

Prvi greh je sprožil plaz drugih in zasuli so človeško skupnost. Kaj iz zavisti ubije svojega brata Abela; sledili so novi uboiji, odtod maščevanja itd. Človek je zašel v začaran krog, izgubil je občutek za pravo mero in meje svoje narave. Ker „je zemlja polna hudobije“ in ker je „vse mišljenje in hotenje ljudi, ves čas le hudobno“ (1 Mz 6, 5), zbršše Bog z vesoljnim potopom, razen Noetove družine, vse človeštvo. Ko se človek ponovno namnoži, hoče svoje sebične želje ovekovečiti v babilonskem stolpu. Pravi vzgib te „super gradnje“ pa je bil napuh, zato se niso uspeli sporazumeti in — razšli so se po vsem planetu.

vesoljnost greha

Vesoljnosti greha stoji nasproti vesoljnost odrešenja. „Kjer je množica zaradi enega umrla, sta se milost božja in dar v milosti enega človeka Jezusa Kristusa izlila nad množico v mnogo večjem izobilju“ (Rim 5, 15).

Greh in vesoljnost greha ni v zgodovini človeštva z Bogom nekaj samostojnega. Vtkan je v preobilje odrešenja. To si moramo zapomniti za vedno. Brezupno stanje človeštva je preseženo s trdnim prepričanjem, da nam je v Jezusu Kristusu dano bogastvo

Tri žabe so padle v lonec z mlekom. Ker niso mogle zlesti iz njega, je ena izmed njih dejala:

„Saj bomo prišle iz lonca, samo počakati moramo. Gotovo bo kdo prišel tod mimo in nas rešil.“

Tako dolgo je plavala naokrog, da so se njena dihalna zleplila, nato pa je utonila.

Druga žaba je bila pravi črnogled in je rekla:

„Ničesar ni mogoče narediti.“

Nato je utonila.

Tretja žaba je bila realist. Rekla je:

„Kar čofotala bom. Nikoli se ne ve, ali je to dobro ali slabo.“

Čofotala je ure in ure, dokler ni pod nogami začutila nekaj trdnega. S čofotanjem je namreč iz mleka steklo maslo. Splezala je nanj in od tod skočila na prosto.

Neki kmet je bil na smrtni postelji. Želel je, da bi njegovi sinovi bili res modri kmetovalci. Poklical jih je k sebi in jim rekel:

„Ljubi sinovi, v našem vinogradu je zakopan zaklad.“

Po njegovi smrti so sinovi zgrabili za lopate in krampe ter kopali in prekopali vse svoje posestvo. Zaklada sicer niso našli, pač pa je njihova zemlja bogato poplačala njihov trud in rodila obilo sadu.

odrešenja. Jezusovo odrešenijsko delo je celo presešlo darove in poklic, ki jih je bil človek deležen pred prvim grehom.

pomisleki in ugovori

1. Nauku o vesoljnosti izvirnega greha nasprotuje dejstvo, da je po danes zbranih izsledkih, človeštvo nastalo hkrati in neodvisno na več področjih zemeljske oble. Odgovor: V cerkvenem nauku gre vsebinsko za človeštvo, ki je — eno in edino! — takoj na začetku obstoja zavrnilo božjo ponudbo. Da gre za človeštvo kot celoto, potrjuje tudi ime Adam, ki ga Biblija uporablja kot skupinsko ime za človeštvo.

2. Govorimo o podedovanem grehu. Dediščina je pridobljena brez prizadevanja in truda. Greh pa je osebno dejanje, za katerega odgovarjamo. Če smo stanje greha podedovali, potem tisto, kar smo podedovali, ni greh; če pa tisto podedovano je greh, potem beseda dedovanja ni na mestu in ne odslkava dejanskega stanja.

Ugovor izvira iz individualistične miselnosti, ki izključuje solidarnost človeštva. Noben človek ni osamljeno bitje, vsi smo vpleteni v predobstoječo človeško družino, ki jo preveva krivda in egoizem, predsodki in zmote, krivice in laži, poboji in umori . . . , ki ne deluje na nas samo kot slab zgled, ampak notranje določa in oblikuje našo dejanskost in dejavnost. Karkoli smo, smo taki tudi zaradi drugih in po drugih in skupaj z drugimi in z grešnostjo bomo okužili soljudi in zanamce. Navedena solidarnost ne izključuje otrok — teh še najmanj, saj živijo samo, kolikor deležijo življenje odraslih.

človek — nedovršeno bitje

Stanje nepravičnosti in grešnosti zaznamuje vsakega posameznika v samem bistvu. Izvirni greh se utelesi v osebnih grehih. Z njimi si človek vedno tesneje prisvaja predobstoječo krivičnost. Ne da se dodobra pojasniti prepletenost osebnega in izvirnega greha. Kajti greh, ki poruši notranjo zakonitost sveta in človeka, ima v sebi

vedno nekaj nasprotnega. Bog in človek sta, vsak po svoje seveda, skrivnost in tudi razkroj prijateljskega odnosa z Bogom je nekaj, kar ne bo nikoli do kraja razumljeno.

Stanje izvirnega greha je izguba božjega daru. Vse človeštvo vseh časov ni sposobno svojim potomcem posredovati lepe bodočnosti — skupnosti življenja z Bogom. Človek je izgubil raj in zato je ostal nedovršen.

posledice

Notranjo razklanost zelo doživeto izpove sv. Pavel: *„Ne delam dobrega, kar hočem, ampak hudo delam, kar nočem . . . v svojih udih vidim postavo, ki me usužnjuje postavi greha . . . Jaz nesrečni človek, kdo me bo rešil telesa te smrti . . . ?“ (Rim 7, 15)*

Kdor pravi, da nima greha, „v njem ni resnice“ (1 Jn 1, 8). Kakor nihče ne uspe ubežati krivdi, jo tudi nihče ne sme olupšavati ali jo omalovaževati ali jo naprtiti drugim (okolju, dednosti, soljudem . . .). Nimamo pravice prehitro in nepremišljeno obsojati padce in zablode konkretnih oseb. Samo Bog vidi v srce, zato ne sodi, ampak odpušča. In hvala Bogu, da je tako. Kajti šele zavest, da nam bo odpuščeno, nam omogoča in olajša priznanje osebnih grehov. Kristjan lahko pogleda v brezno greha, ne da bi izgubil duševno ravnovesje. On ve, da je upanje, ki ga podarja Jezus, močnejše od vseh prepreg.

upanje odrešenja

Greh v Sv. pismu nima niti prve niti zadnje besede, saj se božja odrešiteljska volja pokaže že na samem začetku. Zgodba o pragrehu se ne zaključi s kaznijo in prekletstvom, ampak z obljubo odrešenika: *ženin zarod bo kači glavo strl in človeka osvobodil.*

Vse svetopisemske zgodbe o grehu vsebujejo božjo obljubo odrešenja. Zato je Adam podoba obljubljenega Adama in Eva je imenovana „*mati vseh živih*“; življenje bo torej ostalo in posredovano bo novim rodovom. Bog ščiti Adama pred upornostjo narave (obleče ga v kožo) in brani življenje vsakega, tudi morilca Kajna.

Nova zaveza je še jasnejša. Sv. Pavel na široko izpričuje, da je po Jezusu Kristusu, v njem in zanj vse ustvarjeno; da Beseda, ki je postala meso, razsvetljuje vsakega človeka; da želi Bog odrešenje vseh v enem in edinem sredniku . . . V pričakovanje odrešenja je vpeto „*vse stvarstvo, ki zdihuje in trpi v porodnih bolečinah, ko pričakuje . . . svobodo poveljanih božjih otrok . . .*“ (Rim 8, 22)

Lepo ga izraža adventna pesem, povzeta po Izaiju:

„Rosite ga nebesa od zgoraj in oblaki dežite pravičnega, odpre naj se zemlja in rodi Zveličarja.“

Odrešenje seže tudi do nevernih, ki Boga in Kristusa brez lastne krivde ne poznajo, a ga iskreno iščejo in z božjo pomočjo po svoji vesti živijo . . . tudi taki bodo odrešeni. Kajti, kar je v njih dobrega in pozitivnega, se smatra kot priprava na veselo oznanilo; v njih na neki način živi skrito upanje na božji poseg v zgodovino.

Greh je svet in človeka notranje prizadel in pohabil, a ne uničil. Človeku manjka Bog, saj je nanj naravnan po svojem bistvu. In vendar kljub grešnemu stanju ohranja božjo podobo. Naj se še tako spridi, človeško dostojanstvo mu bo vedno pripadlo. Črnoglednost torej ni upravičena.

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

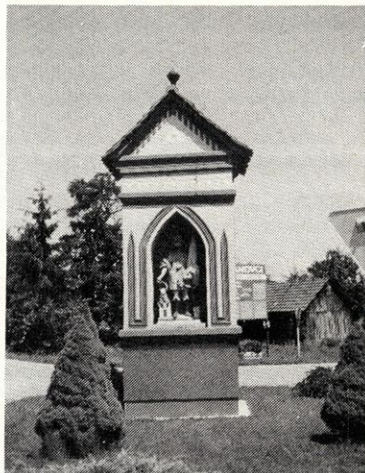
SLOVENSKI NOVOMAŠNIKI 1993

Konec julija je bilo v duhovniški stan posvečenih 20 slovenskih fantov. Od tega jih je bilo devet iz ljubljanske nadškofije, trije iz mariborske in dva iz koprške škofije. Trije novomašniki so frančiškani, dva lazarista, eden od novomašnikov pa ostaja v rimski škofiji. Omembe vredno je, da so se trije od njih odločili za duhovništvo, ko so imeli

že svoj poklic (redovni brat, delavec in profesor glasbe). Najstarejši posvečenec je imel šestdeset, najmlajši 24 let. Deset novomašnikov so dale delavske družine, osem kmetске oz. kmetско-delavske družine, eden pa je iz meščanske družine. Trinajst novomašnikov je iz družin s tri do devet otrok, šest iz družin z dvema, edinec je samo eden.

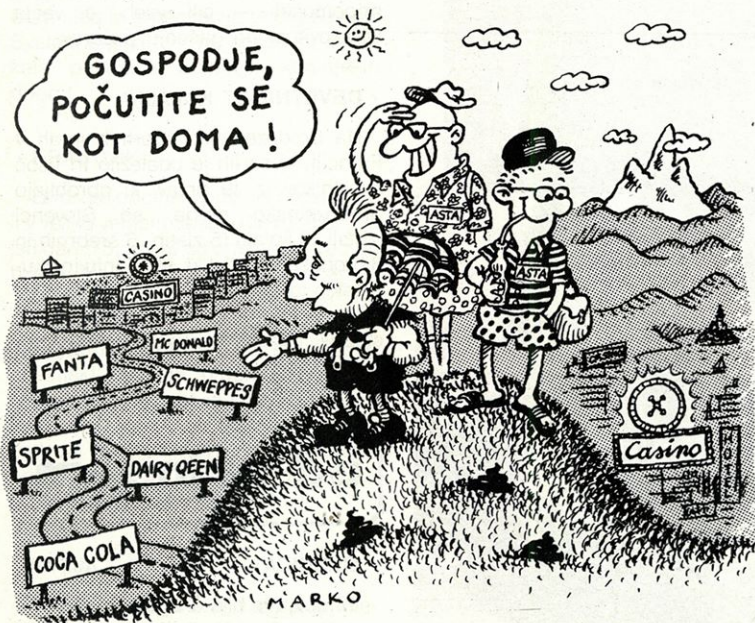
400-LETNICA BITKE PRI SISKU

Združene sile kranjskih, štajerskih in koroških vojščakov pod vodstvom A. Ravbarja in A. Turjaškega in hrvaških oboroženih sil so l. 1593 pri Sisku (ob

Znamenje sv. Florijana — Banovci pri Ljutomeru (foto Marijan Škof).

SLOVENIJA, MOJA DEŽELA

sotočju Save in Kolpe) popolnoma porazile nekajkrat močnejšo vojsko Hasana Paše in s tem dosegle trajno ravnotežje sil proti osmanskemu cesarstvu, ki poslej ni več uspelo neposredno napadati slovenskega ozemlja. Ta zmaga ima daleč večji zgodovinski pomen, kot so to hoteli priznati marksistični politiki in oblastniki. Odtegnila nas je pogubnemu vplivu balkanskega jugovzhoda, ki se mu moramo danes spet postavljati po robu!

Poleg proslav na gradu Turjak in drugod so v Narodnem muzeju pripravili tiskovno konferenco in na njej predstavili tehten in lep zgodovinski katalog omenjene bitke, kakor tudi razstavo z maketo tega boja s posnetki zajetih dragocenosti turške vojske.

PORAZNO ZMANJŠEVANJE RODNOSTI

Zavod za statistiko Slovenije je objavil popravljene podatke o številu umrlih (19.333 ljudi) in rojenih (19.982 otrok) v Sloveniji v l. 1992. Lanskoletni naravni prirastek slovenskega prebivalstva je znašal samo 649 oseb!

Vendar Slovenci izumiramo že od leta 1970! Tedaj je gospodarstvo omogočalo doseljevanje z juga in za podmladkom priseljencev se je skrivala vedno večja razmnoževalna lenoba domačega prebivalstva. Ni vsega krivo

gospodarstvo. Iste težave imajo bogate Nemčija, Francija . . . in blažijo jih z doseljivanjem Turkov. Slovencem manjka volja do ohranitve naroda.

TEČAJ SLOVENSKEGA JEZIKA

Tečaja, ki ga je organiziral Center za slovenščino v prvi polovici julija, se je udeležilo 150 slovenistov iz trideset evropskih držav, ZDA in Japonske. Dva tedna so poslušali predavanja o našem jeziku, literaturi in kulturi, se udeležili koncertov, gledaliških predstav, si ogledali kulturnozgodovinske spomenike.

Zanimanje za jezike, ki jih govori malo ljudi, narašča. Na svetu je 4500 znanih jezikov; takih, ki jih govori manj kot milijon ljudi, je 97 odstotkov.

POLLETNA CESTNA KRONIKA

V prvem letošnjem polletju se je na slovenskih cestah pripetilo 2804 nesreč — deset odstotkov več kot lani v enakem času —, v katerih je umrlo 211 ljudi (2 % več kot pred enim letom), huje ranjenih je bilo 1242, lažje pa 2260 ljudi, s čimer je za 10 % presežena lanskoletna bilanca. To nas uvršča na najnižji klin lestvice prometne varnosti. Na naših cestah izgubi

življenje dvakrat več ljudi kot v razvitem svetu!

Vzroki katastrofe so neustrezne cestne povezave in prevelika hitrost. Visoke kazni in poostrena kontrola niso uspeli spametovati lastnikov hitrih avtomobilov. Največ nesreč se zgodi ob koncu tedna med 18. in 19. uro.

PROIZVODNJA USIHA

Fizični obseg industrijske proizvodnje se je v prvem polletju 1993 v primerjavi z enakim lanskim obdobjem zmanjšal za 6,6 %, torej bil je tak kot v 1. polletju 1974! Po drugi strani pa je narasla učinkovitost, kar je posledica občutnega znižanja števila zaposlenih. V maju je bilo prijavljenih 124.827 brezposelnih ali 30,8 % več kot pred enim letom: stopnja brezposelnosti je znašala 14 %. Zaposlenost narašča samo v negospodarstvu, v gospodarstvu upada!

Neto osebni dohodki so v času januar—maj 1993 znašali 43.723 tolarjev ali 84,1 odstotka več kot pred enim letom, od tega v gospodarstvu 40.355 tolarjev (78,3 % letno povečanje), v negospodarstvu 56.016 tolarjev (96,9 % letna rast).

Do konca letošnjega junija so bile cene na debelo za 43 %, cene na

drobno pa za 42,2 % višje kot pred enim letom in so naraščale precej počasneje kot plače.

NEUGODNA BLAGOVNA MENJAVA

V času januar—maj 93 smo ustvarili 210 milijonov USD (25 milijard SIT) trgovinskega primanjkljaja. Pred enim letom smo v tujini kupili toliko blaga, kolikor smo ga izvozili; bili smo brez primanjkljaja. Letošnji petmesečni izvoz je bil vreden 50 milijard SIT, uvoz pa 56,7 milijard SIT; z drugimi besedami — slovenska blagovna menjava s tujino je bila v prvih petih mesecih letos 20 % pod lanskoletnimi dosežki.

POKLICNI GASILCI SLOVENIJE

Lendava je sredi junija gostila slovenske gasilce, ki so v razgovorih opozorili na vedno pogostejše požare v naši domovini. Lani je bilo 2426 požarov, kar je četrtno več kot leta 1991, materialna škoda pa je podvojena in znaša 650 milijonov SIT. V požarih je izgubilo življenje 16 ljudi, poškodovanih jih je bilo 39 (od tega 15 gasilcev). Poudarjeno je bilo, da je potrebno še bolj uskladiti delo poklicnih in prostovoljnih enot, urediti njihovo usposabljanje in izobraževanje ter jih opremiti s sodobnimi tehničnimi pripomočki — cilj vseh je večja učinkovitost pri gašenju požarov.

Pogled na obnovljeno hišo v Goriških Brdih.

DEVETNAJST KOLAJN

Na Sredozemskih športnih igrah v Franciji, ki se jih je udeležilo tri tisoč športnikov iz 19 držav, ki obrobajo Sredozemsko morje, so Slovenci iztržili 19 kolajn (5 zlatih, 6 srebrnih in 8 bronastih) v atletiki, streljanju in skupinskih igrah z žogo. V zgodovini Sredozemskih iger so si Slovenci kot zastopniki jugoslovanskega športa priborili 148 kolajn.

od tu in tam

BESNICA

13. julija je bilo drugo gorenjsko prvenstvo v igranju diatonične harmoni-

ke. Prijavljenih je bilo 39 harmonikarjev, ki so se potegovali za zlato odličje in za nastop v polfinalu Trinajste zlate harmonike Ljubecna in s tem tudi za možnost nastopa v finalu. Spored so popestrili moški pevski zbor Besnica, solo s citrami in razstava glasbil.

BREŽICE

V brežiškem okraju je zemlja ponekod izsušena do pol metra globoko, kar je možno opazovati skozi večcentimetrške razpoke. Zaradi suše se je posušilo okrog 3000 sadnih dreves, orehovi plodovi pa so postali črnkasti. Tudi trava je skoraj vsa požgana, zato se kmetje ne odločajo za košnjo in seno delno nadomeščajo s še zeleno koruzo, ki jo pokladajo živini. Krompir, ki je kljub suši dobro obrodil, ne bo kvaliteten.

DOLENJA TREBUŠA

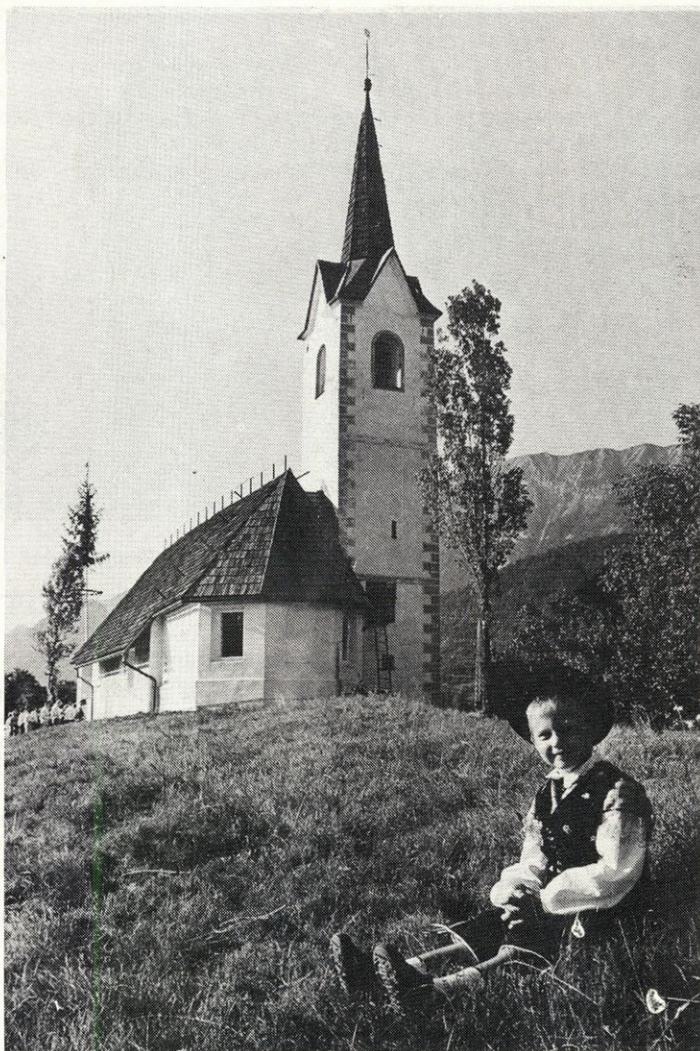
Prosvetno društvo Justi Kogoj je v okviru praznika vaškega patrona sv. Jakoba organiziralo zanimivo turistično prireditev. Festival godcev je predstavil 18 harmonikarjev, ki so pokazali svoje veščine in najboljši so prejeli lepe nagrade, vsi pa posebne klekljane plakete. Nastopilo je več folklornih skupin, med njimi tudi domača Deseti brat, sledila je recitacija pridig Janeza Svetokriškega . . . na koncu ni manjkala pokušina domačih kuhinjskih dobrot.

HRASTNIK

Letos so občinski praznik organizirali v veliko večjem obsegu kot doslej. Na isti dan (13. julija) so praznovali več jubilejev. Na Logu so pripravili koncert za 140. obletnico Rudarske godbe; ob 60-letnici hrastniškega fotokluba je bila odprta razstava fotografij. Dolski planinski klub je organiziral pohod „100 družin v Gore“ in s tem odprl posodobljen cestni odsek Turje-Gorje. Seveda ni manjkalo raznih športnih prireditev (odprt je bil nov teniški objekt), veselje, baklade na Savi . . .

IDRIJA

Zaradi radioaktivnega sevanja elementa radona so zaprli otroški vrtec za

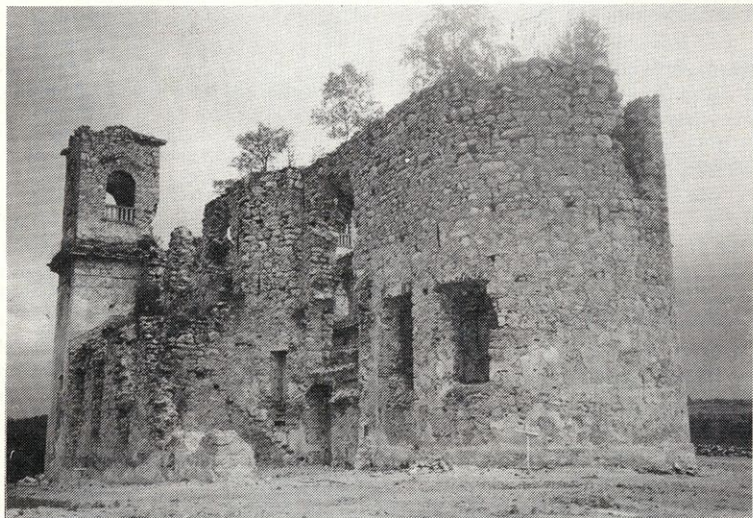
„O Vrba, srečna, draga vas domača . . .“ (foto Franci Petrič).

Gradom. Sevanje bodo zmanjšali na mimimum, tako da bodo odstranili ves pod, ga ustrezno izolirali in nato na novo položili tlak. Če bo poseg preprečil uhajanje plina radona v prostor, bodo sanacijo izvršili v celotnem posloplju otroškega vrtca.

Najvišjo stopnjo sevanja so ugotovili v stanovanjskem bloku „na Prejnuti“ in bodo objekt verjetno porušili; do sedaj preizkušeni postopki ne bi uspeli omejiti onesnaževanja okolja.

IZOLA

V poletnih mesecih so odprli 80 milijonov vredno postajo za transfuzijo krvi. Stara v središču mesta je bila dotrajana; novi postaji so namenili 460 kvadratnih metrov površine v pritličju moderne bolnišnice na hribu. V sodobno opremljenem transfuzijskem centru letno lahko opravijo preko 4000 odvzemov krvi, kar pomeni cca 1500 litrov življenjske tekočine. Ob otvoritvi so nagradili pet krvodajalcev, ki so darovali kri več kot stokrat.

Porušena cerkev v Žužemberku (foto Božo Rustja).

JEZERSKO

Turistično zanimivo področje že nekaj let izgublja privlačnost. Najprej so pred leti zaprli očesno kliniko, po presahnitvi slatine se je zmanjšal tudi pritek turistov. Zime z malo snega in dolgotrajne suše so osušile potok Jezernico, ki je napajal Planšarsko jezero tako, da se je že nekaj mesecev možno sprehajati po jezerskem dnu. Jezerjani so brž sklenili, da bodo zamašili vse odtočne požiralnike na jezerskem dnu, kar bi stalo 770.000 tolarjev. Kranjski izvršni svet je za sanacijo jezera odobril 500.000 tolarjev, ostalo bodo s svojim delom primaknili krajani.

LJUBLJANA

17. julija se je v letnem gledališču v Križankah začel 41. mednarodni poletni festival; do konca avgusta je nudil občinstvu priznano pester spored antičnih, klasičnih in modernih del, ki so jih poustvarjali umetniki, dirigenti, solisti, kvarteti . . . orkestri, dramski in operni igralci, plesalci in baletniki iz enajstih dežel Evrope in Amerike. Dvaintrideset festivalnih večerov je letos popestrila poletno Ljubljano še prireditve s skupnim naslovom „Poletje v starem mestu“.

PORTOROŽ

Zaradi sončne pripeke in pičlih padavin so letos v skladišče podjetja Droga pripeljali iz Sečoveljskih solin že 1000 ton soli. Tudi zaradi nove tehnologije pridobivanja je izplen večji in sol kvalitetnejša. Lani je Droga požela 8000 ton, letos se nadejajo 10.000 ton soli. Proizvodnim rezultatom ne sledijo poslovni. Konkurenčna uvožena sol je cenejša od domače, in njena prodaja je zato motena.

POSTOJNA

Na natečaj „Gozd je moj prijatelj“, ki ga je organiziralo Gozdno gospodarstvo Postojna, se je prijavilo veliko število otrok iz osnovnih šol občin Postojna, Cerknica in Ilirska Bistrica. V ožji izbor so izbrali dvanajst likovnih in dvanajst literarnih prispevkov. Najboljši so prejeli posebna priznanja in praktične nagrade. Pobuda je vredna posnemanja, saj budi v odrasčajoči mladini pravi odnos do našega zeleneega bogastva.

RAKIČAN

Na tradicionalnem dnevu pšenice v Rakičanu (M. Sobota) so strokovnjaki

Kmetijskega instituta Slovenije ocenili, da bo letošnji pridelek ozimne pšenice 30 do 50 odstotkov manjši od lanskega. Suša, ki se vleče že od preteklega novembra, je prizadela normalno razraščanje bilja — klasi so na nižjih steblih in slabo razviti. Pred dvajsetimi leti je bila zadnja tako pičla in več tednov prezgodnja žetev.

RENKOVCI

Na novo ustanovljeno kulturno društvo Anton Martin Slomšek se je krajano predstavilo s tridejanko Vrtnec. Igro so ponovili v vaseh soboške in lendavske občine. Namen društva, ki ga sestavlja trideset aktivnih članov, je organizirati prireditve ob pomembnejših državnih in lokalnih praznikih, poživiti družbene ter kulturne dejavnosti.

ŠKOFJA LOKA

Druga najvišja gora na svetu K 2 (8611 m) je terjala od Slovenske himalajske odprave svojo žrtev — Škofjeločana Boštjana Kekca. Oslabljen zaradi težkega sestopa in višinske bolezni je izdihnil na poti k tretjemu višinskemu taboru.

TOLMIN

Kdo bi si lahko predstavljal, da imamo v Sloveniji farmo afriških nojev. V enem letu sta jo postavila dva podjetnika, ki sta že vzrejela deset parov nojev najplemenitejšega rodovnika. Samica zvali letno tudi do 80 jajc s povprečno težo 1,5 kg (= 27 kurjih jajc). Le petina nojev bo ostala na domačem trgu, drugo bo šlo v izvoz. Nojevo meso je zelo okusno, uporabna je tudi koža in seveda perje.

TOPOLŠICA

Pod vzhodjem Smrekovca leže toplice Topolšica, ki privablja domače bolnike in (zlasti pozimi) one iz Avstrije in Švice. Toplice so celo leto skoraj stoodstotno zasedene. Ponudbo so letos dopolnili z dodatnimi 50 posteljami zlasti za bolnike z multiplex sklerozo, katerim lajša tegobe strokovno usposobljena ekipa.

vrenje v slovenskem kotlu

KRATEK PREGLED DOGAJANJA V SLOVENIJI JULIJ — AVGUST

— nekdanja komunistična partija se zopet posluži taktike, ki ji je uspela skozi vso njeno zgodovino. Prevzeli so novo ime. Po novem se imenujejo „Združena lista socialnih demokratov“. **Nova maska in beg** pred zgodovinskim grehom. To je dediščina, ki ji ne morejo ubežati.

— predsednik Milan Kučan podeli visoko državno odlikovanje **dvema** kompromitiranima **osebama**, ki sta bili vseskozi privrženca **starega režima** in sta sedaj delovala v novi preobleki — . . . dlako menja, nravi pa ostanejo — dr. Ljubo Bavcon in dr. Janko Pleterški. V znak protesta je šest prvoborcev za slovensko neodvisnost (Bavčar, Rupel, Peterle, Janša, Kacin, Bučar) predsedniku **vrnilo** Častni znak svobode, ki so ga prejeli za svoje delovanje pri osamosvajanju Slovenije.

— **spravna slovesnost** v Kočevskem Rogu, ki se je je udeležila velika množica vernikov.

— Svetovna banka je Sloveniji odobrila **posojilo** v višini 80 milijonov ameriških dolarjev (denar je namenjen za posodobitev infrastrukture).

— komunisti objavijo **osmrtnico**

za svojim prvoborcem Ivanom Mačkom.

— verska slovesnost v Teharjah, kjer je maševal torontski nadškof **dr. Alojzij Ambrožič**.

— začne se afera „**dosje**“, ki razkrinka navideznega „desničarja“ Zmaga Jelinčiča. Ta je bil v letih 1986—87 sodelavec Udbe. Njegovo skrivno ime je bilo „padalec“. Tako se počasi odkrivajo karte in razjasnijo se mnogokatero poteze tega „desničarja“, ki je na volitvah dobil veliko število glasov. Njegove kasnejše poteze so bile nerazumljive, saj je vseskozi podpiral tako liberalne demokrate kot komuniste in bil stalno naperjen proti Janezu Janši.

— na mariborskem letališču odkrijejo v zabojnikih humanitarne pomoči **100 ton orožja** (strelivo, vojaška oprema, puške, celo nekaj raket). To je največja ilegalna pošiljka orožja v Evropi zadnjih nekaj desetletij. V to je vpleteno več visokih funkcionarjev, ki so v prejšnjem režimu prav tako zasedali visoke položaje.

NAPREJ V PRETEKLOST

Udbovski dosjeji niso razdelili samo politične javnosti, marveč je po objavi seznama petnajstih novinarjev, ki so z dokumentom varnostne službe bivše JLA (Kosa) zaznamovani kot sodelavci Kosa ali Udbe, prišlo do nekakšne „delitve“ tudi v novinarskih vrstah. Namesto, da bi se o stvari, ki se je zgodila, ne izrekli le prizadeti posamezniki, ampak bi cel iskal in našel kakšno drugačno rešitev, se je spopad preselil v časopisne stolpce in komentarje.

Prevladujoč nastop je moralistično modrovanje o sicer resni problematiki takšnih in drugačnih dosjejev, dokumentov, iskanje virov tavaajočih listin in obsojanje tistega dela sredstev javnega obveščanja (to je dnevnik Delo), ki se je nekako pregrešil zoper nenapisano pravilo o neobjavljanju tudi skrivnih, če hočete zaupnih dokumentov. Kdo si je to pravilo izmislil in ga legaliziral, sicer ni povsem jasno. Jasno pa je, da obstajajo teze, ki skušajo časopisu naprtiti umazano sodelovanje, ki naj bi bilo v prid delovanju ministra Janše.

Tako nastaja ozračje, v katerem se

koga motijo dosjeji?

Nekateri bi najraje videli, da bi dosjeje nekdanje Udbe preprosto uničili ali vsaj „zamrznili“. Toda to problema ne bi rešilo, temveč le dodatno zapletlo. Pri vseh pooblaščenih, ki so imeli dostop do teh dosjejev, je tako rekoč gotovo, da so tisti z zanimivimi imeni shranjeni v zasebnih „zbirkah“. Uničenje uradnega izvoda ne bi pomenilo mnogo, če ima nekdo kopijo. Lastnik dosjeja lahko svojo žrtev v vsakem trenutku izsiljuje, ne glede na „neobstoj“ ukradenega dosjeja, ali pa jo politično oziroma moralno diskvalificira. To usodo je doživel „navidezni nacionalist“ Zmago Jelinčič. V zvezi z udbovskimi dosjeji se veliko piše in govori, da jih je nekorektno objavljati, češ da to škodi prizadetim posameznikom, da je to v nasprotju s človekovimi pravicami, da gre zgolj za politične špekulacije ipd. Pri tem se zanemarljivo dejstvo, da je politik, ki je bil sodelavec Udbe, v veliki meri odvisen od tistega, ki ima njegov dosje. Tak politik je v bistvu lutka na vrvici, kar gotovo ne more biti v prid demokratičnemu sistemu. Očitno je, da imajo poleg nekdanjih sodelavcev Udbe največji interes za ohranitev dosjejev v tajnosti le še imetniki teh dosjejev. Ti imajo tako velik vpliv na celo vrsto ljudi v državnem aparatu, sodstvu, gospodarstvu, občilih, v konkurenčnih strankah in v politiki nasploh. Lahko bo rekli, da je celotno življenje vpeto v ta navzkrižni odnos stalne napetosti.

Naivno bi bilo misliti, da nekateri ob sestopu partije z absolutne oblasti niso poskrbeli, da bi svojo nekdanjo tajno „vojsko“ obdržali na vajetih. Vojska sodelavcev Udbe in njihovi botri pa je to, kar je v zadnjem času dobilo naziv „udbomafija“. Pogoj obstoja in

operativnosti (uspešnosti) slednje je prav v tajnosti dosjejev.

Uveljavitev dostopnosti udbovskih dosjejev zainteresirani javnosti bi brez dvoma povzročilo nekatere osebne travme, toda na drugi strani bi se nekdanji sodelavci tajne politične službe lahko tudi izvili iz objema udbovskijske hobotnice. Javnost pa bi se nazadnje lahko ozaveščeno odločala, komu bo zaupala javne funkcije. Brez tega pri nas še lep čas ne bo prave demokracije. Šele z odkritjem dosjejev bi se udbovskijska sesula, saj bi njeni botri postali generali brez vojske. Tu pravzaprav ni dileme, razen če je dilema vprašanje: ali demokratična ali udbovskijska država.

Janez Vuk — SLOVENEK,
Ljubljana, 2. 8. 1993.

zdi vedno bolj logično, da bi bilo v tej deželi vse v vredu, če ne bi bilo ministra Janše, če ne bi bilo časopisa Delo in če ne bi bilo afer, ki se vrstijo skozi vse leto. Priča smo načrtni manipulaciji, ki meša vzroke in posledice in ki se kaže v maniri, da so moralno izprijeni in neetični tisti, ki odkrijejo posamezne afere in nezakonitosti, ali celo tisti, ki o njih pišejo.

Zato se vse bolj potrjuje trditev, da ni dovolj, da imamo samo sodišča, policijo ali pa vojsko. Pri vsem tem moramo imeti najprej **razčiščene pojme o preteklosti**, o zločinu in kazni, o krvnikih in žrtvah, ter poznati vrednote, ki bodo potrjene vsaj s političnim, če že ne z družbenim soglasjem. Res je, demokratičnost se meri tudi z odpuščenjem, s **pozabo** in prikrivanjem resnice pa **nikoli**. Po tej logiki je lahko udbovski sodelavec tudi minister v vladi, tudi poslanec, vodja stranke itd., a le, če mu z vedenjem o njegovi preteklosti ta mandat podeli zadostno število glasov volivcev.

Primer Zmaga Jelinčiča je prav zaradi tega povzročil pravi šok in paniko v posameznih strankarskih vrstah, ker je bil prvi resni zgled človeka, ki se je v slovensko politično orbito dvignil s

pomočjo **zamolčane preteklosti**. Ker ni bil sposoben „samokaznovanja“ in verjetno v lažnem prepričanju, da ga bodo politični botri in stvaritelji vedno varovali, je tvegaj: šel je na volitve, pobral zavidljivo število glasov ter doživel moralni in politični padec. Ker je polnoleten, je tvegaj po svoji volji, in ker ni čisto intimno ločil, kaj je prav in kaj narobe, bo moral vzeti posledice svoje preteklosti na svoja ramena.

Delova vloga je pri tem bila čisto profesionalna: časnik je objavil verodostojen **dokument o Jelinčičevi** ne tako davni **preteklosti** in čisto nič več. Tisto več mu poskušajo pripisati drugi — del medijev, ki joče nad Jelinčičevo usodo in moralizira s podtikanjem o motivih, ki so Delo vodili v Jelinčičevo denunciacijo, in del strank, ki tako in tako že dolgo vsiljuje prepričanje, da je preteklost stvar zgodovine, afere in udbovski dosjeji pa nas odvrtaajo od aktualnih družbenih problemov in nalog.

In da bo resnica o vseh dosjejih še bolj „pretresljiva“, je treba dodati vsaj dve opozorili. Delo je do sedaj objavilo samo en tak dosje (Jelinčič) — podpisani ga je iskal tri mesece, časopis pa ga je natisnil, ko ga je dobil. In drugo — papir o Jelinčiču je pricuriljal iz tistega dela slovenskega političnega telesa, ki danes sestavlja vladajočo koalicio. Tako iz igre izpade vsa opozicija, ki so ji nekateri očitati omenjena dejanja. Ni pa Delo objavilo kosovskega dokumenta s seznanom novinarjev, saj papirji niso imeli potrebnih znamenj verodostojnosti. To je objavila Mladina, ki je v objavi videla svoje interese. Kljub temu bo časopis Delo sam prevetil preteklost nekaterih izpostavljenih novinarskih imen (Igor Guzelj, Vinko Vasle, Janko Lorenci, Boris Jež in Danilo Slivnik). Z njihovim soglasjem, seveda.

Vinko Vasle — DELO, Ljubljana, 3. 8. 1993.

TUDI LAIKI OPAZUJEMO

Pod gornjim naslovom se tov. Vrabčeva huduje na slovenske oblasti, ki ta čas, ko se pred očmi krade družbena imovina, se le-ta ukvarja s postavljanjem domobranskih obeležij.

Njeno zgražanje nad krajo družbene premoženja je razumljivo, ni pa

razumljivo, da istoveti Cerkev z ljudmi, ki imajo še vedno toliko politične in gmotne moči, da s sedanjo družbeno lastnino ravnajo podobno, kot so leta 1945 s privatno. Tako naziranje je odraz tiste, še ne preživete dobe, ko je oblast ljudem odganjala lastna razmišljanja in jim vsiljevala svoje kalupe. Ni mi znano, da bi kdaj oblast potrošila en sam tolar ali izgubila eno samo minuto razpravljanja za postavitev domobranskih obeležij (Balantiču je bil postavljen spomenik kot pesniku in ne kot domobrancu). Te spominske **plošče naročajo** in plačujejo izključeno samo **svojci onih žrtev**, ki jih je **pomorila komunistična revolucija** in katerih spomin je bil pregan iz javnega občestva. Tiste, ki jih motijo ta obeležja na

Le skladnost bi bila uspešnejša

Slaba učinkovitost nepovezane politike SKD in SLS spet sili obe stranki k razmisleku o bolj usklajenem političnem delovanju. Še bolj pa neučinkovitost boli zunajstrankarskega Slovence, ki ima krščansko prepričanje. Čeprav se komu morda zdi ta razsežnost za strankarsko politiko nepomembna, v razmerah postkomunističnih družb to ni nepomembno vprašanje. Zato ne le obujanje Demosovih neizpoljenih nalog, ampak tudi vloga krščanske drže v politiki sprašujeta vest obema strankama, ki si vsaka po svoje prilaščata krščansko volilno bazo in govorita o svoji katoliški idejni pripadnosti. Član SLS je nedavno celo zapisal, da so kmetje v preteklosti edini gradili in obnavljali cerkve, skratka, bili edina opora Cerkv. Sicer pozablja, da je Cerkev v preteklosti živela vsaj toliko tudi od delavcev. Znano pa je tudi, da so duhovniki in škofje s svojo pozicijsko držo to omogočali in da so skupaj z laičskimi kristjani skrbeli za tisto opozicijo, ki je bistveno (čeprav ne tako glasno kot nekatoliška) pripomogla k uveljavljanju družbenih sprememb in vzgojila ljudi za alternativno politiko komu-

pokopališčih (in ne na javnih mestih), sprašujem, kje so bili tedaj, ko je oblast brez poslušaja za mero in še manj za umetniški navdih posejala deželo skoraj do stopnje onesnaženosti z ekshibicijskimi revolucionarnimi figurami? Stroški za te monumentalije se niso poravnavali iz članarine komunistične partije oziroma borčevske organizacije, kot bi človek na prvi pogled pričakoval; breme za to demonstracijo slabe vesti je **plačala celotna družba**.

Zanimivo je, da v isti rubriki, iste številke Dela, neki zdomec naproša javnost za prostovoljne prispevke pri postavitvi spomenika žrtvam komunistične zablode. Komunistična soldateska je namreč v njegovem kraju zadala tak demografski poseg, da preživelih ni to-

liko, da bi mogli plačati postavitve spomenika!

Ne pričakujemo, da bi se tovarišča Vrabčeva opravičila za svoj spodrslijaj ljudem, ki iz pietetnih nagibov za svoje stroške postavljajo obeležja svojim zamolčanim svojcem. Med ljudmi je namreč še vedno toliko negotovanja do vseh, ki so se kdaj pregrešili zoper ideologijo KPS, da se omenjeni tovarišici te vljudnostne geste ni treba posluževati.

Franc Blatnik — DELO, Ljubljana 30. 7. 1993.

(Pismo je odgovor na pisanje neke bralke Dela, ki kritizira vladno Slovenije in njene organe, ki naj bi finančno pomagali pri postavljanju spomenikov

vsem, ki so bili pobiti med vojno in po njej s strani partizanske vojske; obenem pa pokaže tudi svojo nestrpnost in sovraštvo do vseh, ki niso bili na strani komunistične soldateske — Op. ur.).

MED PRIJATELJI JE VSE ODUŠČENO

V zbirko založbe Emonica se je leta 1990 uvrstila tudi knjiga o predsedniškem kandidatu Milanu Kučanu. Kot je takrat zapisalo Delo, se je med kolegi „predmeta knjige“ pojavil tudi Stevo Došenović, prvi govornik na predstavitvi knjige, ki je drugače znan tudi kot večkratni povzročitelj kaznivih dejanj.

nizmu. Podpora je torej obojestranska, Cerkev je podpirala kmete in obratno. Vprašanje pa je seveda, ali si lahko kmete prilasča samo SLS.

Prav tako si Cerkev ne more prilasčati ali imeti za „svoji“ stranki SLS in SKD, vendar lahko računa pri njima na drže skladne z njunima imenoma in programi.

Posledica komunistične preteklosti je tudi razpad sistema in nezmožnost predvsem novih sil, da bi ustvarile nove povezovalne sisteme. Levica ohranja partijsko disciplino, je vidna v vseh družbenih pojavih, ponovno zelo izrazito ob smrti revolucionarja Mačka, njen na različne načine maskirani predstavnik pa je predsednik nekdanjega CK ZKS (Milan Kučan, op. ur.). Nove demokratične sile se sicer ne marajo kitiiti z enakimi metodami, vendar jim žal večkrat praktično podlegajo. Glavno besedo imajo „liderji“, ki imajo „nove revolucionarne zasluge“, ljudstvo pa naj se podredi. Liderji pa niso sposobni uskladiti sodelovanja in uskladiťve in si tako zagotoviti večjo učinkovitost, s tem pa bi dolgoročno tudi samim sebi pridelali boljše dosežke. Razbitost politike Demosa je podobno kot v drugih postkomunističnih državah okrepla nekdanjo

partijsko dediščino, ta pa je ohranila staro disciplino. Pri tem pa nasprotnikom komunizma prehitra želja po prevzemu komunističnih vzvodov oblasti zmanjšuje razsodnost za skladno in uspešno uveljavitev teh ciljev.

Strinjamo se lahko s SLS, da niso izpolnjeni pogoji, kakršne si želi ne le SLS, ampak tudi veliko Slovencev. Takoj pa se lahko vprašamo, ali politična scena ne bi bila drugačna, če bi vsaj SLS in SKD, ne le od zadnjih, ampak od prvih demokratičnih volitev bolj usklajeno politično (sodelovali, če že ne bi bili enotna stranka. In če bo med njima ostal status quo, se bo sedanje stanje le še nadaljevalo — v veselje njunih idejnih nasprotnikov in žal njunih privržencev, beri: volilcev. Če se torej SLS pritožuje nad neuspešno vladno politiko SKD, se lahko tudi sama vpraša, zakaj je tako. Eden izmed razlogov je brez dvoma razdrobljenost ljudi in še posebej strokovnjakov pri obeh strankah, kar je bistvenega pomena za doseganje političnih ciljev, ki jih zastopata stranki. Obe stranki ne smeta spregledati želje slovenskih kristjanov, ki od njiju pričakujejo uveljavitev naših interesov. Ker pa stranki ne delujeta usklajeno, je stanje takšno, kot pač je. Zato je

razumljiva izjava nadškofa Šuštarja za Kleine Zeitung, da je pri nas še malo storjenega za ureditev pravnega statusa Cerkev. Podobno pa velja za pravni status državljanov nasploh. Kristjani ne moremo molčati ob dejstvu, da niso odpravljene pretekle krivice, da se v naši družbi uveljavljajo mafijske metode itd. Odločen nastop proti temu pričakujemo predvsem od strank, ki spoštujejo krščanski etos, kasneje pa od tistih, ki samo menjavajo imena in simbole, njihove metode pa ostajajo iste.

Zato je odgovornost teh strank toliko večja. Znova je treba zapisati, kar je sicer že bilo zapisano, da je sramota, ker se kristjani zaradi sebičnih interesov v političnem življenju ne potegujejo skupaj za življenjske interese narodnega telesa . . . Čas je, da začnemo kristjani v javnosti izkazovati svojo učinkovitost ne z imeni in frazami, tudi ne samo s svojim krščanskim imenom — to je lahko tudi drugačno — ampak s politiko, ki je v vseh ozirih skladna z etosom naše vere. Tega etosa nas ne bi smelo biti sram, četudi nasprotniki javno razglašajo, da vera ne spada v politiko.

Juhant Janez — SOBOTNA BRANJA, Ljubljana, 24. 7. 1993.

Stevo Došenović seveda še zdaleč ni edini, ki mu je omogočeno gibanje v neposredni bližini Slovencev tako všečnega očeta naroda. Poleg slavospevov o Kučanu s strani srbskih prijateljev, ki jim kriminalna dejanja niso tuja, si je predsednik države pridobil tudi nekaj „posebnih svetovalcev“. Eden izmed njih je gotovo Neven Borak, ki se je „izkazal“ pri pisanju znanega Dnevnikovega komentarja ob junijski vojni v Sloveniji (v komentarju se je postavil na stran JLA in kritiziral odločitve slovenskega parlamenta, ki se je odločno postavil v bran domovine — op. ur.). Da poteze nekaterih Kučanovih prijateljev še zdaleč niso nedolžne, povedo zadnji podatki Kosa o njegovih sodelavcih (na listi se je znašel tudi Neven Borak). Ob tem seveda lahko marsikdo poreče, da so objavljeni podatki neresnični ali celo, da so ljudje bili prisiljeni k sodelovanju, morda zavedeni. Koliko smo še povezani s preteklostjo, nam povedo številni primeri. Poglejmo samo primer Došenovića. **Kljub pregonu iz države Slovenije še vedno živi in dela v Sloveniji. Za koga?**

Kot je razvidno iz zbranega gradiva Temeljnega sodišča v Ljubljani, je Stevo Došenović (roj. 1947 v Bošnjacih — Sanski Most, Jugoslavija) že znan prestopnik, saj se je zaradi storitve kazni-

vih dejanj že trikrat znašel na zatožni klopi; prvič zaradi tatvine in zatajitve, drugič zaradi poneverbe, tretjič pa zaradi kaznivega dejanja ponarejenja listin in goljufij leta 1991. Obsojen je bil na pet mesecev — če pa v dveh letih ne bo storil nobenega kaznivega dejanja in oškodovancem povrne povzročeno škodo, sodba ne bo izvršena. Došenović je tako ostal na prostosti in opravljal službo direktorja založbe Emonica. Kako je bil lahko na takšnem delovnem mestu ob pomanjkljivem znanju slovenščine, kot je razvidno iz dokumentacije, je morda razumljivo samo tistim, ki so mu pomagali pri prevzemu funkcije.

S svojimi dejavnostmi je nadaljeval tudi po volitvah, zlasti v času pred junijsko vojno in med njo. Bil je tesen sodelavec z Dragišo Marojevičem, ki je poskušal službo direktorja založbe „resnice“ tudi v Ljubljano. Leta 1992 je bil Došenović izgnan iz države, vendar se je kasneje vrnil in se ponovno nastanil v nekdanjem stanovanju v Ljubljani. Od podpori nekaterih „nevidnih“ se lahko tako pripravlja za nove funkcije v Sloveniji.

Biserka Karneža — SLOVENEK, Ljubljana, 28. 7. 1993.

VRNITEV IN OVADBA K. KOLŠKA

Nedavno se je vrnil v Slovenijo generalpolkovnik JNA Konrad Kolšek.

Takrat je brigadir **Tone Krkovič** (odlikoval se je med zadnjo, deset-dnevno vojno v Sloveniji) v pismu Milanu Kučanu temu dejanju ostro nasprotoval ter **vrnil odlikovanje** (odlikovan je bil za svojo hrabrost med agresijo). Čestitam mu zaradi tako odločnega in hrabrega dejanja. Popolnoma se strinjam z njim.

29. julija sem v dnevniku Slovenec prebral članek z naslovom: Ovadba zoper K. Kolška. Ministrstvo za obrambo je ovadbo izročilo Temeljnemu javnemu tožilstvu v Ljubljani skupaj z dokumentacijo, ki Kolška bremeni, da je med 10-dnevno vojaško agresijo sodeloval proti Republiki Sloveniji. Bil je načelnik petega vojaškega okrožja JLA. Dajal je tudi sovražna povelja in ukaze, ki ga kazensko bremenijo.

Kaj bo storila mati Slovenija s svojim

sinom? Neoviran prihod mu je že dovolila. Ga bo tako sprejela, kakor je sprejel oče svojega sina v Sv. pismu v priliki o izgubljenem sinu?

Ali mu bo vse odpustila in mu dala visoko pokojnino iz našega že tako izžetega pokojninskega sklada ter mogoče celo generalsko mesto v slovenski vojski? Generalov nam ne manjka!

No, zaenkrat mu ne gre slabo, saj stanuje v lepem kraju v svoji počitniški hiši v Sloveniji. Moje mnenje je, da se mora sodno ugotoviti, kako velika je njegova krivda, temu primeren naj bo tudi sodni postopek in nazadnje obsodba.

Ignacij Hegler — SLOVENEK, Ljubljana, 6. 8. 1993.

CESTA MIMO SLOVENIJE

Kaj se pravzaprav skriva za odločitvijo o prednostni gradnji ceste „vzhod — zahod“ — Lendava — Nova Gorica? Elegantna odločitev parlamenta o bencinskem tolarju (višja cena bencina, iz katere bi del denarja šel direktno v izgradnjo cestnega križa v Sloveniji), bi znala pomeniti marsikaj — da se ne odločamo o glavni slovenski cesti, marveč **o cesti, ki bo šla mimo Slovenije.**

Smer je očitno zastavljena tako, kot bi to najbolj ustrezalo drugim, denimo močnemu italijanskemu kapitalu in severnoitalijanskemu podjetništvu, ki mora čimprej prodreti na Vzhod. Vprašanje, ali ne bi bilo za Slovenijo pametneje nastaviti glavno cestno os med mejo z Madžarsko in morjem, je prenehalo biti jabolko spora med novogoriško in koprsko regijo tisti trenutek, ko sta obe regiji spoznali, da sta v približno enakem podrejenem položaju do odločujočega centra in da kreganje med severno in južno Primorsko nobeni ne koristi. Prav zaradi tega smo lahko slišali mnenje uglednega novogoriškega gospodarstvenika in javnega delavca, ki kar ni mogel verjeti, da se je parlament odločil za glavno smer proti Novi Gorici. Ob tehtnem premisleku je vsakomur (očitno tudi Novogoričanom) jasno, da bi morala biti v slovenskih razmerah smer proti morju za majhno državo pomembnejša. Ker pa Slovenija ni osamljeni otok sredi Evrope in je odvisna tudi od svojih sosed,

postane risanje cest čez ta otoček posem drugo vprašanje. Lahko si mislimo, da slovenski voditelji preprosto niso imeli druge izbire in so morali pristati na smer, ki veliko bolj ustreza drugim kot pa Sloveniji. Pa čeprav so pri tem zatajili pomen morja (kdo se še sploh spominja resolucije o pomorski naravnosti Slovenije!), pospeševalno vlogo koprskega pristanišča, vlogo obmorskega turizma (kljub temu še vedno ustvari 40 odstotkov deviznega priliva in skoraj toliko državnega turističnega prometa) itd. . . .

Želja in pripravljenost na vse, da bi le ustrezali drugim, je več kot nerazumna. Tudi pri sistematičnem uničevanju najbolj donosnih turističnih panog. Le kako je mogoče verjeti državnim organom, ki znova in znova odkrivajo razloge za omejevanje poslovanja igralnic, v katerih denar zapravljajo tujci, in ki hkrati ne storijo nič, da bi preprečili zares škodljive pojave najrazličnejših nedovoljenih iger na srečo, škodljivo razraščanje avtomatov za igre na srečo, vse večje srečolovne akcije najrazličnejših podjetij, ki vodijo v stisko številne državljane Slovenije.

Toda to sta šele dva primera, ki le bežno nakazujeta, kako močno je Slovenija odvisna od drugih evropskih držav in kako je **vpeta v razmerja vročih evropskih silnic**. Njena volja se zdi v širšem mednarodnem prostoru povsem nepomembna, na kar jo nekatere države venomer opozarjajo. Prav zato je bojazen pred vračanjem v Jugoslavijo več kot na mestu. Priznanju samostojne države navkljub življenje pogosto prinaša drugačno sliko. Dve leti po osamosvojitveni vojni je Slovenija tudi za najbližje sosedje vse prepogosto "del Jugoslavije". Iz Italije na primer niso dovolili v Slovenijo izvoziti umetelnega ognja, ki ga potrebujejo za ognjemet na Koprski noči, ker da je Slovenija še vedno del (bivše) Jugoslavije in bi umetelni ogenj lahko prišel v nepravde vojskujoče se roke. Iz Benetk ne vozijo angleških turističnih skupin v Lipico in Postojno, ker gre menda za rizično območje. Celotno avtomobila si pri sposojevalnici (rent-a-car) ni mogoče sposoditi za vožnjo v Slovenijo! **Smo ali nismo v Jugoslaviji?!** Pri nas pa se kregamo in razpravljamo, kako nemoralno je posojati denar tistim tujcem,

ki bi ga radi zapravili v naših igralnicah . . .

In zdaj smo spet pri cestah. V Sloveniji so jih doslej gradili tako počasi, da je že prav vseeno, kje jih bodo začeli graditi prej. Res je, da bi prav s cestami lahko najprej dokazali, koliko smo samostojna država in koliko "bivša Jugoslavija". Vse pa kaže, da **se bomo še dolgo osamosvajali**.

Boris Šuligoj — DELO, Ljubljana, 2. 8. 1993.

V SPOMIN VELIKEMU NADŠKOFU

Prve dni julija je slovensko javno in predvsem cerkveno življenje zaznamovala osebnost ljubljanskega nadškofa Antona Vovka, moža, ki je v letih svinčenega komunizma vodil ljubljansko nadškofijo in je umrl 7. julija 1963. Trideseto obletnico smrti tega pomembnega moža Cerkve in naroda sta zaznamovala dva dogodka: v lopi cerkve sv. Marka v Vrbi so v sredo, 7. julija, odkrili nadškofov doprski kip, naslednji dan pa na Nadškofijem ordinariatu v Ljubljani predstavili prvi del knjige Ludovika Ceglarja z naslovom **Nadškof Vovk**.

Osebnost Antona Vovka, ki jo predstavlja knjiga duhovnika Ludovika Ceglarja, bo za zgodovinarje, ko se bodo lotili pisanja prave povojne zgodovine, zagotovo ena ključnih, saj se ob njem kaže odnos komunistične oblasti do Cerkve, duhovnikov in sploh položaja vernih v družbi. Anton Vovk izhaja iz znamenite Ribičeve rodbine, ki je stoletje pred tem dala največjega slovenskega pesnika, Franceta Prešerna. Vovk se je rodil 19. maja leta 1900 in je pesnikov pranečak. Na to je bil vedno zelo ponosen. V duhovnika ga je posvetil leta 1923 nadškof Anton Bonaventura Jeglič. Posebnost njegovega duhovništva je bila, da je opravljal vse službe od kaplana do škofa. Bil je kaplan v Metliki in v Trzinu, kjer je kasneje postal župnik in od tam odšel v Ljubljano za kanonika. Ob koncu vojne, ko se je del stolnega kapitlja skupaj s škofom Rožmanom umaknil z begunci na Koroško in nato v begunstvo, je po dogovoru z generalnim vikarjem Nadrahom, ki ga je Udba zaprla, postal upravitelj škofije. 15. septembra leta 1946 je bil imenovan za ljubljanskega pomožnega škofa. Jese-

ni leta 1950 je postal apostolski administrator škofije s pravicami rezidenčnega škofa. Po smrti škofa Gregorija Rožmana je leta 1960 postal redni ljubljanski škof in bil ob 500-letnici ljubljanske škofije, 4. marca 1962, povzdignjen v nadškofa. Umrl je 7. julija 1963.

Kot upravitelj ljubljanske škofije po odhodu številnih duhovnikov v begunstvo, v neurejenih razmerah po vojni, ko je nova komunistična oblast vse bolj trdo nastopala do Cerkve, ji očitala kolaboracionizem, pobirala vse premoženje, ovirala vrnitev duhovnikov v gorenjske župnije, kjer so Nemci med vojno vse duhovnike pregnali, zapirala duhovnike in pritiskala po znanih komunističnih manirah na vernike, je škof **Vovk pokazal osebno veličino**. Tudi sam je bil pod stalnim **nadzorstvom, ustrahovanjem, pritiski**. Redno so ga zasliševali in mu grozili. Najhuje je bilo ob **zažigu** na železniški postaji v Novem mestu. Namenjen je bil v Stopiče na blagoslov orgel. Na postaji **ga je skupina razgrajčev ustavila, polila z bencinom in v vagonu zažgala**. Niso pustili, da bi ga odpeljali v bolnišnico, ampak se je moral vrniti v Ljubljano. Pri zažigu je dobil hude rane, posledica pa je bila sladkorna bolezen, zaradi katere je kasneje, razmeroma mlad, umrl.

Prebivalci Vrbe in vse brezniške župnije so ponosni na svojega rojaka An-

(dalje na str. 35)

ivan cankar

martin kačur

življenjepis idealista

DOSEDANJA VSEBINA:

Učitelj Martin Kačur je prestavljen v Zapolje. Mlad je in poln načrtov za poučevanje naroda. Zaljubi se v lahkoživo Sitarjevo Minko v Bistri, ki ga pa dejansko vleče za nos. V vasi sklene ustanoviti bralno društvo. V gostilni se zato zberejo kmetje in delavci. Njegov govor razvname prepir in pretep. Za kazen je prestavljen v Blatni dol.

Blatni dol je umazana in zaostala vas. Kačur se naseli v šoli: ta je zanemarjena in zapuščena. Pogovori se z župnikom, ki je posebnež in pravi kmet. V krčmi na kraju vasi spozna krčmarjevo rejenko Tončko, ki ga brž zaprede v svoje mreže. Kačur se z njo poroči, takoj pa spozna, da se je s tem dejansko ubil.

Deset let preživi Kačur v Blatnem dolu. Nič več ne goji v sebi mladostnih načrtov, da bi ljudi izobraževal. Polagoma otopi, začne pijančevati in počasi propada. Prepira se z ženo in zaman prosi za premestitev.

Potem se mu sreča nasmehne. Prestavljen je v večjo dolinsko vas Laze. Tja se preseli z ženo in tremi otroki. Spet je poln upanja na lepše življenje, a pri ženi ne najde razumevanja. Zvečer se napoti v krčmo. Velika družba sedi za mizo in vsi so že malo omotični.

„Vse o pravem času . . . tako je. Biti cunjja, kadar je veter . . . sem in tja in kamor koli . . . nekam jo bo že prineslo. Ne biti samovoljen natič. Če je v rahli zemlji, ga veter izruje in zaluča v razor. Če je globoko zasajen, ga prelomi . . . To kakor drugo . . . Kadar ni vetra, leži cunjja v blatu, natič pa se spenja visoko . . . zato je takrat bolje biti natič . . . bolj je spoštovan, bolj češčen . . . in tako . . . natič — cunjja, cunjja — natič . . . to je življenje . . .“

Začel je prepevati natihoma po dolgočasni melodiji.

„Cunjja — natič . . . natič — cunjja . . .“

Breznosi Andrejaz ga je prijel pod pazduho in ga je spravil do doma . . .

Zbudil se je zjutraj Kačur in zadelo se mu je, da je sanjal čudne sanje. Tam je stal Ferjan, in on, Kačur, je stal pred njim s klobukom v roki in se mu je klanjal.

„Ali so bile sanje?“ je vprašal še ves nemiren, ko je odprl oči.

„Brigajo me tvoje sanje,“ je odgovorila žena čemerno. „Pijan si bil, da si obležal v veži.“

Oblekel se je v praznično obleko ter si očedil suknjo.

„Zdi se mi, da niso bile sanje.“

Napetil se je proti šoli. Sijal je topel jesenski dan.

Kačur je mežikal z motnimi očmi. V obraz je bil siv, upadel. Suho mu je bilo v grlu in na jeziku. Neprijeten mu je bil svetli dan. Pregospovski se mu je zdel, visok in prezirljiv. Hodil bi rajši po blatu, v dežju in mraku.

Pred šolo se je bil pripeljal kolesej, iz njega je skočil gospod v svetli suknji in je izginil v vežo.

„Tisti je,“ se je prestrašil Kačur. „Spoznal sem ga, kakor je stopil.“

Postal je, nato se je vrnil. Nekaj čudnega — ne ponos ni bil ne strah — mu je branilo, da bi se pokazal Ferjanu in se mu poklonil. Šel je v krčmo, sedel je v teman kot in je gledal predse na mizo. Polna ste-

klenica je bila pred njim in ni se je dotaknil.

Dolgo je sedel, nato je skril obraz v roke in solze so ga zaskelile v očeh.

„To ni pravica! Tako ne morejo iti božja pota! . . . Trpljenje brez plačila . . . plačilo brez trpljenja!“

Steklenica je bila še polna na mizi, ko je šel ter se vrnil v šolo s krepkejšim korakom in resnim, temnim obrazom.

Ferjan je prišel po stopnicah in se je pogovarjal glasno z Jerinom.

„A tukaj si torej, Kačur? Iskal sem te že, pa pravijo . . . No,“ mu je segel v roko, „kako pa je? Hudo si se postaral, res. Če bi te bil srečal na ulici, te ne bi bil spoznal.“

„No, tako je pač,“ se je smehljaj Kačur grenko. „Ta dol, ta gor . . . tako se svet vrti dandanes.“

„Kaj?“ se je zasmel Ferjan. „Saj mi vendar ne zavidáš? Veš kaj, stari, stopiva kam, saj je še daleč do kosila, pa se pomeniva o tistih časih . . .“

Jerin mu je ponudil roko.

„Kaj ne greš z nama? No, pa na svidenje . . . Kaj? Zakaj pa me tako grdo gledáš, Kačur?“

„Nikoli ne gledam drugače, odvadil sem se,“ je odgovoril Kačur in topila se je samozavest, ki se mu je bila zdramila v srcu.

Stopila sta v gostilnico ter sedla v gosposko sobo.

„Seveda, tam v Blatnem dolu,“ je vzdihnil Ferjan. „Zakaj pa si bil tako neumen? Glej, nekaj let sem starejši od tebe in ti si bil drugače veliko bolj pameten kakor jaz — pa kaj je zdaj s tabo in kaj je z mano?“

„Le to mi povej,“ mu je pogledal Kačur pazljivo v oči, „kako si to storil. Rad bi vedel . . . ker ne razumem tega, ne morem razumeti. Tako majhne, tako zelo nedolžne stvari sem jaz počel takrat. In

**„To ni
pravica!“**

**„Slab,
je rekel,
da sem . . . “**

zdaj . . . razvalina. Ti pa si, pravijo, steber naprednega učiteljstva. In zdaj . . . nadučitelj . . . Tega, glej, ne razujem. Razloži mi.“

Kačur je govoril odkritosrčno. S srepim pogledom in z napetim obrazom.

Ferjan se je zasmejal krotoma.

„Takrat v Zapolju si bil otrok in si bil otrok v Blatnem dolu in si otrok še zmerom . . . Kaj ne razumeš? Takrat, pred dvanajstimi leti, človek ni smel biti napreden . . . zdaj sme. Še koristi mu.“

„Kaj pa zdaj ne sme biti?“ je vprašal Kačur.

„Ti bi torej zmerom rad bil tisto, kar človek ne sme biti?“

„Ne,“ je zmajal Kačur hitro in stegnil roke. „Ne maram biti nič, ne tisto, kar smem biti, ne tisto, kar ne smem.“

„Nič torej?“

„Nič.“

„Tudi učitelj ne? Žalostne stvari so mi pravili o tvojih metodah . . . prinesel si jih bil pač s sabo iz Blatnega dola . . . No, zdaj sva v krčmi.“

Kačurja je spreletel strah. Ni več videl pred seboj Ferjana, temveč nadučitelja. In njegov obraz se mu je zdel teman in strog njegov glas.

„Jaz, gospod nadučitelj . . .“ je jecljal.

„Kaj?“ ga je pogledal Ferjan osupel.

„Nisem tako mislil . . . nisem mislil žaliti . . .“ se je izgovarjal Kačur s plahim glasom.

„Kaj pa ti je, zlodej? Kaj se ti je zmešalo?“ se je čudil Ferjan. „Tisto zaradi šole sem le tako omenil . . . se bo že napravilo. Zlovoljen si pač, potr, raka imaš v srcu — od tod palica v šoli in kletev. Seveda — kako pa bi bil prijazen?“

„Saj se bom trudil . . . glej, Ferjan, zdaj vidim, da si blag človek . . . saj se bom trudil . . .“

„Nehaj! Kdo pa te bo poslušal? Verjamem, da bi se spremenil človek v tvoji koži. Ampak v staro babo

— ne!“ se je razjezil Ferjan.

Kačur ni več vedel, kaj bi govoril in kako bi se opravičeval.

„Oprosti Ferjan . . . meni je res težko na svetu . . . Kar sem doživel, vse, kar sem videl, odkar sem prišel iz Blatnega dola, mi je tako . . . tuje, nenavadno . . . ne vem, kaj bi.“

Pogledal je na mizo.

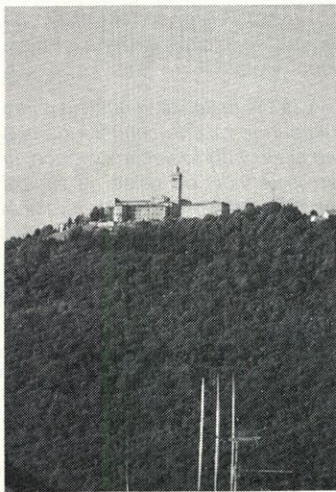
„Ni bilo prav, da so me potegnili iz Blatnega dola . . . domač sem bil že tam . . . Zato sem prosil, ker sem bil navajen . . . in ker sem bil vselej vesel, kadar so odrekli . . . Ni bilo prav, da sem prosil . . . tam bi umrl v miru . . .“

Ferjan ga je pogledal sočutno, toda tudi mnogo prezira je bilo v sočutju.

„Slab si bil.“

„Ne slab, Ferjan. Zdaj šele, ko se spominjam v daljavo, zdaj šele vem, koliko moči je bilo v meni. Ampak kaplja za kapljo . . . brez konca. Noben sod ni tako velik, da bi nazadnje ne bil prazen . . . Saj nič ne veš. Kaj tisto — tam zunaj. Človek se otrese, pa je, in gre dalje svojo pot. Ampak tisto . . . tisto trpljenje med štirimi stenami, ki ga ne vidi ne svet ne prijatelj in ki ni

Sveta gora pri Novi Gorici, kraj kjer se zbirajo slovenski romarji (foto: Božo Rustja).

poplačano nikoli. To bi moral poznati, Ferjan.“

„No . . . seveda.“

Očitno je bilo, da se je dolgočasil.

„Drugče . . . kako pa ženi?“

„Kako bi?“ je odgovoril Kačur osorno. „Tukaj je zdaj doma . . . jaz nisem.“

Obadva sta molčala.

„Skoraj bo čas za kosilo, mislim,“ je pogledal Ferjan na uro.

„Čas je, res,“ je vzdihnil Kačur.

„Ali prideš jutri v čitalnico?“

„Morda.“

„Žena tudi?“

Kačur ga je pogledal.

„Seveda pride.“ —

Ko se je vračal Kačur tisti dan domov, so bile njegove misli vse bolj vroče in je bilo njegovo srce vse bolj polno kakor poprej.

„Ne samo jaz, bratec . . . tudi ti si se spremenil . . . In čeprav nosiš zdaj novo suktno, nič na bolje se nisi spremenil kakor jaz!“ —

Žena je šivala, gladila obleko, pripravljala bluzo, krilo, klobuk. Vroč je bil njen obraz in komaj se je ozrla na moža.

„Kaj res pojdeš?“ ga je vprašala mimogrede, ko je nesla vroče železo iz kuhinje.

„Pojdem. Kamor ti, tja jaz,“ je odgovoril s hudobnim nasmehom in je gledal na razprostrto krilo, ki ga je likala z železom, na bluzo, ki je visela ob durih, na belo, čipkasto perilo.

„Za koga pa se tako napravljaš?“

„Zate najbrž ne.“

Videl je njen goli, polni vrat, njene gole, okrogle roke in je vztrepetal. Prijel jo je za ramo in je čutil žarko gorkoto njenega telesa.

**„Klečala boš
pred
mano . . . “**

Žalna slovesnost v Rogu (foto: Srečko Jereb).

„Zakaj pa si taka z mano?“

„Pusti me na miru, ko vidiš, da delam!“

Postal je trenutek za njo. Dvignil je roko od njene rame, držal jo je skrčeno, napeto kakor kremplje, nad njenim vratom.

„Samo da bi pritisnil . . . tiščal . . .“

Zganila je z glavo, zaropotala je z železom — in roka mu je omahnila.

Šel je v svojo izbo, globoko sključen, trepetajoč, in je legel oblečen na posteljo.

„Še to, kar sem dobil za borno plačilo, ni moje . . . Slab, je rekel, da sem . . . in zelo sem slab. Zakaj nisem zgrabil . . . pritisnil . . .?“

Iz postelje ob zidu je gledalo nanj dvoje velikih, vodenih oči.

„Ata!“

Skočil je k njemu in ga vzel v naročje.

„Ti . . . ti si moj! Čigav si?“

„Atov!“

„Seveda si moj . . . saj si tako bolan, ubozeč!“ —

Stala je sredi izbe, v svetli obleki, vsa v čipkah in žametnih trakovih, na glavi klobuk z dolgim peresom in bel sončnik v roki; gledal jo je in ni se mu zdela več tako lepa, lep je bil še samo zardeli, veseli obraz.

„Ali pojdeš sam?“

„Pozneje pridem.“

„Kakšen obraz pa delaš? Kaj nisem lepa?“

„Ne!“

„Žalost velika, če tebi nisem po godu!“ se je okrenila žena. „Pa zakleni vrata!“

Videl jo je še, ko je šumela mimo okna in je razprla sončnik, da bi ji ne sijalo v obraz večerno sonce, in ko jo je videl od daleč, je zapazil prvikrat, da so ji rokavice preozke in pod rokavom za palec prekratke.

Napotil se je šele, ko se je mračilo.

Šel je mimo krčme, svojega temnega, prijaznega doma.

„Kaj ne bi stopil rajši tja? Kdo mi bo tam kaj očital? Kdo bo tam moj gospod? Kdo mi bo paral srce, ki je že tako trudno?“

In stopil je v krčmo, ko je bil šele komaj pomislil.

„Tako gosposki nocoj?“ ga je vprašal štacunar. „Kaj v čitalnico?“

„V čitalnico!“ je odgovoril čemerno.

„Pa sami? Brez žene?“

„Je že šla!“

Okrogli štacunarjev obraz se je zasvetil in zasmehljaj.

„Tak je šla?“

Kačur ga je pogledal temno.

„Zakaj pa ta smeh? Zakaj pa tako vprašanje?“

„!!“ je skomizgnil z ramami štacunar. „Saj se vse lahko vpraša!“

Za drugo mizo je sedel pijan kmet, štacunarjev večni gost, kadil je iz kratke pipe, gledal je naravnost na Kačurja in se je smehljaj tiho predse. Naposled je vzel pipo iz ust, pljunil je in se smehljaj še bolj od srca.

„Tako ste učeni, gospod šolmašter, da znate nemško in laško . . . ampak ne vidite pa še za ped izpred nosa!“

„Kaj se to pravi?“ je vprašal Kačur jezen.

„Nič se ne pravi! Kadar bo mene skrbelo, se bom že sam praskal in svoje uši si bom sam česal!“

Kačur je hitro izpil in je šel.

Minila je igra, tudi petje je že skoraj minilo, ko je stopil Kačur med duri in pogledal v dvorano. V drugi klopi pred odrom, na rdečem žametu, zardela, srečna in ponosna, je sedela njegova žena; ne v bleščečih očeh, ne na žarečem, življenja polnem obrazu se ji ni več poznal Blatni dol, komaj še na čipkah pod vratom in za pestjo in na preveselem in preglasnem smehu. Poleg nje je sedel tisti mladi uradnik, tisti lepi fant s pše-

ničnimi kodri, nežno poltjo in z najlepim izrazom na ustnicah.

„Ni me ugledala!“ je pomislil Kačur. „In če bi pogledala sem, bi me ne videla! . . . Ampak potrpi!“

Mraz mu je segel v srce, do glave se mu je razlila zloba in se je prikazala na njegovem obrazu.

„Potrpi . . . Še me boš ugledala . . . klečala boš pred mano in mi boš strmela v obraz z belimi očmi in boš vzdigovala sklenjene roke . . . Potrpi kanalja! . . .“

Pesem, ki so jo peli na odru, je bila pri kraju. Tončka je ploskala, vesela, rdeča v lica, smehljajoča se, blažena, kakor otrok, in se je ozrla. Roke so ji omahnile, kri je izginila iz njenih lic in njenih ustnic. Ugledala je njegov obraz, kakor ga ni videla nikoli: strahoten obraz iz teme, bled in spačen . . .

Kačur se je naglo okrenil.

V gostilni poleg dvorane so ga pozdravili glasno; Ferjan je vstal izza mize.

„Mislili smo že, da te ne bo, Kačur! Z veliko silo sem jim dopovedal, da nisi konservativec, da nisi klečepazec in špijon! Sedi no! Tukaj zraven mene sedi! . . . Kaj pa ti je?“

Kačur je bil še zmerom bled in je trepetal.

„Slabo mi je bilo, drugega nič! . . . Čemu pa ta veselica nocoj?“

„Čemu?“ se je zasmel Ferjan. „Kaj mora imeti vsaka stvar svoj namen? Veselica je pač; vsako leto je in zato je tudi letos . . . Ti ne moreš pozabiti na tiste čase, ko je imela vsaka beseda tudi svojo misel!“

Konec mize, v tobakovem dimu, je sedel župan in se je ozrl veselo na Kačurja izpod črnih obrvi.

„Saj smo te že spoznali! Farški si!“

Žalna slovesnost v Teharjah (foto: Srečko Jereb).

„Slabe čase ste pač doživeli . . . in zdaj vas ne izpuste!“

Kačurju je bilo sitno v veliki, gosposki družbi; majhnega se je čutil in okornega; zato je pil hitro in vino se ga je lotevalo.

„Nocoj pa nam ne uideš, Kačur!“ je govoril Ferjan veselo. „Pripoveduj nam nocoj, kako je bilo; bodi vesel! Poglej nas — saj smo sami poštene ljudi!“

„Pusti me Ferjan! Kaj se norčuješ? Prestar sem!“

Ferjan se je naslonil globoko na stol, spustil je iz ust gost oblak dima in je gledal pazljivo na Kačurja.

„Jaz pa mislim, da nisi samo star, Kačur!“

„Kaj še?“

Ferjan ga je gledal in se je smehljal prezirno.

„Takrat, ko te nič stalo ni, ko si bil mlad in sam, si lahko oral!“

Kačur je prijel kozarec s tresočo roko in ga je izpraznil. Jerin je položil Ferjanu roko na ramo.

„Ne Ferjan . . . tako ni!“

Ferjan je zamahnil; vino je bilo v njem.

„Takrat, o! Mlad, sam — kaj prihodnost? Zdaj: gospod župnik! — Klobuk do tal! Gospod župan! — glavo do pasu! Gospod nadučitelj! — he, ali veš, Jerin, da me je moj prijatelj, tale Kačur, tituliral z gospodom nadučiteljem? Ko se tikava in ko sem mu bil drug?“

Kačur se je tresel; vsa kri mu je bila izginila iz obraza in kosti so mu stopile iz lic.

„Ferjan! Zakaj?“ je prosil s trepetajočim glasom in zakrvavelimi očmi.

„Saj smo te že spoznali! Farški si!“

„Kaj sem?“ se je začudil Kačur in se je ozrl po omizju.

„Farški!“ se je zasmel Ferjan . . .

Petje je minilo v dvorani in družba se je usula v gostilno. Kačur je videl svojo ženo ob strani kodrastega fanta, suho učiteljico ob dolgem, kozjebrašem uradniku in je slušal klepetavi glas ekspeditorice . . . toda vse je bilo kakor v zibajoči se megli, kakor v sanjah.

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Po dolgi in mučni bolezni je v Londonu na prvi petek v mesecu, 7. maja, odšla s tega sveta v večnost naša draga Mihaela Vidmar. Od nje smo se poslovili s sveto mašo v cerkvi Sv. Križa na Goldington Rd. v Bedfordu in

Naše noše s škofom H. Trippom

jo ob številni udeležbi rojakov pospremili na bečfordsko pokopališče prav tako na petek, dne 21. maja.

Mihaela se je rodila dne 29. septembra 1937 v Idriji, očetu Francu in materi Mariji Vidmar iz Kovk, danes župnija Otlica nad Ajdovščino. V Anglijo je prišla za svojim bratom Filipom in sestrama Gabrijelo in Ido leta 1956, stara komaj osemnajst let. Najprej se je zaposlila kot gospodinjska pomočnica v privatni šoli v Bedfordu, po dveh letih pa je odšla v London in je dve leti delala v bolnici. Nato pa je sprejela zaposlitev v restavraciji pri prijateljih Bruni in Donu. Tu je ostala 18 let, vse do svoje težke bolezni ledvic, zaradi katere je morala živeti na dializi kar dvajset let.

Po dolgem in hudem trpljenju, zlasti po mnogih operacijah, ji je srce prenehalo biti 7. maja letos. Naš slovenski župnik g. Cikanek, ki je vodil pogrebni obred, je v svojem govoru v cerkvi in ob Mihaelinem grobu naglašal pomen človeškega trpljenja v velikonočni skrivnosti Jezusovega trpljenja, smrti in vstajenja. Prav v podobnosti Jezusu in trpljenju, ki jo je za nas tako dosledno udejanjala pokojna Mihaela, da nam je lahko vsem za zgled, je že začetek naše podobnosti v vstajenju in v poveličanju. Vsi smo občudovali Mihaelino izredno voljo do življenja, ki jo je zajemala iz neomajne vere in ljubezni do Boga. Pri vsej svoji težki bolezni, ko je bila pogosto popolnoma izčrpana, je Mihaela vedno imela posluš za težave in trpljenje drugih in je pomagala mnogim, ki so bili v različnih stiskah in težavah.

Pokojna Mihaela Vidmar.

Smrt ničesar lepega ne uniči, je še poudaril g. župnik, Bog pa vse spopolni in dovrši do najvišje popolnosti. Pri maši smo se zahvalili za Mihaelino življenje, ki je bilo za vse nas velik dar. Za rajno pa smo prosili, naj bo v Bogu deležna globine srčnega miru in zmage ljubezni ter večne in popolne sreče. Spočij se v Bogu, draga Mihaela.

V nedeljo, 9. maja, smo se slovenski rojaki zbrali k slovesnemu bogoslužju že tradicionalne maše v St. George's Cathedral, ki je stolna cerkev naše nadškofije Southwark. Slovesno bogoslužje je vodil pomožni škof Howard Tripp. Svete maše pa so se udeležile številne narodnostne skupine, ki živje

Na dan mednarodne maše v Londonu.

Pater Ciril in župnik Cikanek med narodnimi nošami v Bedfordu po slovesni maši.

Ob Mihaelinem grobu.

na področju Londona. Našo skupino so skupaj s slovenskim župnikom zastopale narodne noše, dekleti Polona in Bojana, devetletna deklica Natalija, gospe Marica in Vida in gospod Filip Vidmar, predsednik našega župnijskega sveta. Nosili smo tudi našo cerkveno bandero — Marijo Pomagaj z Brezj in transparent z lepim napisom Slovenija, ki ga je nosil gospod Mohar. Pri sveti maši sta Polona in Bojana v imenu slovenske skupnosti, v angleškem in slovenskem jeziku, predstavili prošnje za vse potrebe. Bilo je lepo in zelo slovesno. Naše narodne noše so, kot vedno, privlačile veliko pozornost. Zanje se moramo zahvaliti predvsem Marici Biberovič, ki je za to priložnost in za letošnji slovenski dan v Bedfordu sama naredila kar pet čudovitih narodnih noš različnih velikosti — še posebej za svojo devetletno vnukinjo Natalijo.

Kot vsako leto so slovenski rojaki na severu, v Rochdale in okolici, imeli v nedeljo, 16. maja, posebno majsko pobožnost s sv. mašo, petimi litanijami in blagoslovom z Najsvetejšim. Zelo številen obisk je dokaz, kako si naši ljudje na severu Anglije še vedno želijo bogoslužja v materinem jeziku. Lepo petje tamkajšnjega slovenskega cerkvenega pevskega zbora je še posebno poudarilo lepoto majniške pobožnosti. Navzoči so se spomnili tudi župnikove petindvajsete obletnice posvečenja ter zbrali in mu v dar izročili lepo vsoto

300 funtov. Župnik se je v dvorani vsem lepo zahvalil, ne samo za darilo, ampak tudi za tako veliko udeležbo pri slovenski maši.

* * *

Slovenski dan v Bedfordu smo letos praznovali skupaj z obeležjem srebrne maše našega župnika gospoda Cikaneka samo binško nedeljo, dne 30. maja. Kljub precej viharnemu vremenu je na slovesnost prišlo veliko število rojakov od blizu in daleč — po oceni nekaterih jih je bilo na prireditvi kakih dvestopetdeset. Slovesno bogoslužje je vodil pater Ciril Božič, frančiškan in dolgoletni duhovnik za naše izseljence v Avstraliji (Sydney). V svoji lepi pridigi je ljubeče nagovoril naše rojake v Angliji in jih osvojil za Jezusa in Marijo. Po maši smo iz srca zapeli litanije Materne božje in se potem ves popoldan zadržali ob dobri pogostitvi, prijetnem pogovoru in petju v župnijski dvorani. Še posebno smo bili veseli prihoda slovenskega veleposlanika v Združenemu kraljestvu, gospoda Matjaža Šinkovca z družino. Gospod ambasador je v župnijski dvorani za župnikovo 25-letnico posvečenja podaril naši slovenski misiji v Londonu faks aparat s poudarkom, da bomo med seboj boljše povezani: slovenski rojaki v Veliki Britaniji s svojo katoliško misijo in uradno predstavništvo Republike Slovenije — veleposlaništvo v Londonu.

Prav tako so tudi tukaj navzoči rojaki obdarovali gospoda župnika za njegovo 25. obletnico posvečenja z denarno vsoto 600 funtov in lepim peresnikom. Izkupiček dneva 400 funtov pa so bedfordski prireditelji Slovenskega dneva

darovali za kapelo našega doma v Londonu.

Gospod župnik se vsem, ki so ga v teh dneh praznovanja srebrne maše obdarovali ali se ga spomnili v molitvi, iz srca zahvaljuje in prosi božjega blagoslova za vse zaupane mu rojake v Veliki Britaniji in za vse, ki so kako drugače z njim povezani — preko vezi poznanstva in prijateljstva.

* * *

V dobrem letu dni se je na znani Harley Street Clinic in v otroški bolnici Great Ormond Street v Londonu zvrstilo kar pet otrok iz Slovenije s srčnimi napakami. O nekaterih smo že pisali. V teku mesecev junija in julija pa sta uspešno prestala težki srčni operaciji pri znanem kirurgu dr. Starku še dva slovenska otroka, oba z imenom Mitja: najprej sedemletni Mitja Pangerčič, doma iz vasi Brvi v župniji Sv. Križ-Podbočje pri Cerkljah ob Krki, in nato še triletni Mitja Kočevar iz Radeč pri Zidanem mostu. Oba Mitja sta se že kmalu po operaciji s starši vrnila domov v veselje vseh domačih, sorodnikov in prijateljev. V kapeli slovenskega doma v Londonu smo ves čas z molitvijo spremljali potek obeh operacij in darovali zahvalno sv. mašo, ko sta se lahko zdrava vrnila domov.

Naj ju v življenju spremlja božji blagoslov in varstvo božje matere Marije!

berite in širite Našo luč!

avstrija

LINZ

Z velikim veseljem smo se pripravljali na največji praznik v naši zgodovini v Linzu. 4. julija je nameraval naš upokojeni g. župnik Ciril Lavrič praznovati svoj zlatomašniški jubilej, toda težka bolezen ga je zadržala, da mu ni bilo mogoče priti. Cerkev je bila kljub temu, da smo večji del ljudi obvestili, da zlate maše ne bo, lepo obiskana. Kot najbolj oddaljena je prišla družina Florjančič iz Špitala ob Dravi. Seveda so se ljudje začudili, ko je g. župnik Počivavšek pri maši oznanil, da zlata maša odpada zaradi bolezni. Spominjali smo se g. Lavriča pri maši, ki je bila darovana za njegovo zdravje.

Slovenska skupnost iz Linza želi našemu jubilarju, da mu Bog vrne zdravje in da se čimprej vrne zopet zdrav in vesel med nas! Gospod Lavrič se trenutno nahaja v celovski bolnici. Ravno tako želimo zdravje njegovemu bratu v Sloveniji (tudi on je duhovnik).

11. julija smo pa v našem centru zopet poskočili. Ga. Anica Vrečič je obhajala 60. rojstni dan. Ko smo pred mašo pripravljali dvorano, so nam pripeljali njeni sorodniki toliko reči, da bi lahko naredili celo ohcet. Ga. Anica, njen mož, hčerka z možem in ostali otroci so imeli ogromno dela, da so pripravili toliko dobrot. Ga. Anica Vrečič

Ob 60. rojstnem dnevu Anice Vrečič v Slovenskem centru v Linzu.

Pok. Danijel Hrastelj.

Pok. Ivan Tkalec.

je med nami že dolgo let kot sezonska delavka in skrbi za svojo družino kot zares poštena, dobra žena in mati. Tudi nam rada pomaga v kuhinji in po potrebi pri čiščenju prostorov. Za vesele viže je poskrbel g. Zlatko in smo se tako zadržali v centru skoraj do večera. Gospe Anici iskreno čestitajo mož, otroci, zeti in vnučki, posebno se ji pa zahvaljuje in ji želi še na dolga leta slovenska skupnost iz Linza.

Tudi smrt je posegla v našo sredino in je v kratkem času pobrala kar dva naša rojaka. 2. junija 1993 je umrl najstarejši član naše skupnosti, g. Ivan Tkalec. Z ženo Matildo sta redno obiskovala slovenske maše in center. Po težki operaciji se ni mogel več postaviti na noge in nas je v 85. letu starosti za vedno zapustil. Po njegovi želji je bil pokopan 5. 6. 1993 v Prekmurju. Ob navzočnosti dveh duhovnikov in tudi lepem številu rojakov iz Linza in sorodnikov doma, se mu je v našem

imenu pri odprtem grobu zahvalil za vsa njegova dobra dela med nami g. župnik Ludvik Počivavšek. Ženi Matildi, otrokom in vsem sorodnikom iskreno sožalje. Gospod Bog mu je izpolnil njegovo željo, da bi ga naj krila slovenska zemlja. Župnikovim besedam na grobu se pridružujemo tudi mi: Naj počiva v miru!

15. julija 1993 je v 65. letu starosti umrl tudi Danijel Hrastelj. Nekateri od nas ga niso poznali, ker zaradi težke bolezni v nogah ni dostikrat prihajal med nas. Kdor pa sliši, da je Danijel sin našega znamenitega rojaka Jakoba Hrastlja, se ga takoj spomni. Pri maši in na pokopališču smo se po želji njegove žene Hildegard in otrok poslovnili s slovensko pesmijo in poslovnili besede na grobu je povedal g. Zore. Posebno zanimivo je, da je pokojni Da-

V veselem pričakovanju!

nilo spregovoril svoje zadnje besede v slovenskem, maternem jeziku. Žena ga ni razumela, kaj ji je rekel, vedela je samo, da so bile to slovenske besede. G. Danijel se tudi sicer ni nikjer sramoval spregovoriti slovensko. Ženi, otrokom, bratu Janezu in vsem sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

26. 9. 1993 bo tudi letos maša narodov v linški katedrali. Prosimo vse tiste, ki imate narodne noše, da jih uporabite ali jih pa posodite drugim. Po maši bo pred stolnico tudi kulturna in kulinarična prireditev.

PREDARLSKA

Materinsko srečanje

Planinsko društvo v Vorarlbergu je letos počastilo matere s tem, da nas je povabilo na srečanje na Gurtis. Prejšnja leta smo imeli materinske proslave, tokrat pa smo se odločili za drugačno obliko proslave. Hoteli smo združiti izlet in skupno srečanje z materami.

Vasica Gurtis leži približno 900 m n. m. višine in je znan smučarski in izletniški kraj. Sem pride veliko izletnikov iz Nemčije in Nizozemske v poletnem in zimskem času. Tukaj najdejo mir in lepe izletniške ture. Po nekaj urah hoje preko Gurtisspitze pridemo v Liechtenstein ali obratno. Zbralo se nas je kar lepo število iz zgornjega in s spodnjega konca dežele. Srečanje je bilo v vaškem gostišču, kjer so nas pogostili s pecivom in kavo. Med nami je bil „Edi 2000“ in nas zabaval s svojimi čarovnijami. Vse je spravil v dobro voljo. Vmes smo poslušali slovenske narodne pesmi in izpovedi o našem preteklem življenju. Vsak se spominja različnih doživetij iz domačega kraja in to ga spremlja tudi v tujini. Najbolj prepričljiv zgled takega doživetja nam je pripovedoval Edi. Bil je namreč sirota. V rejo so ga vzeli tuji ljudje, ker ga je mati zapustila. Tako se je zbrisala vsaka sled med sinom in materjo. Že kot otrok je zapustil domovino in šel v tujino, kjer se je zaposlil. Bil je tudi v različnih športnih klubih ter se začel ukvarjati z risanjem in čarovnijo, in s tem je postal znan po celem Vorarlbergu in še preko meja. Pred dobrim letom pa je slučajno dobil naslov matere in izvedel, da sedaj živi v Sarajevu.

Zasluzeni počitek po naporni hoji.

To je resnična zgodba, ki nam veliko pove o življenju naših ljudi v tujini.

Naše srečanje z materami se je zavleklo do večera. Veseli, da smo preživeli nekaj ur skupaj, smo se vračali v dolino. Prav tako smo hvaležni Planinskemu društvu, da nam je pripravilo materinsko srečanje in nas pogostilo.

Planinska tura

Slovensko planinsko društvo v Vorarlbergu je priredilo dne 29. maja 1993 planinsko turo na Hoher Freschen in Matona. Gori se nahajata še v Vorarlbergu. Hoher Freschen je 2005 m visok, Matona pa 1999 m.

V soboto zjutraj smo se odpeljali do Innerlaterna, kjer smo pustili avtomobile. Od tod smo se podali peš na gori. Točno opoldne smo prispeli do križa na Hoher Freschnu. Razgled je bil nepopisen na vse strani. Planine so se nam prikazovale v megli in soncu. Po zasluženem počitku in okrepčilu smo jo mahnili nazaj v dolino. Med potjo smo si ogledovali in občudovali planinske rože. Obiskali smo tudi cerkvico sv. Bernarda. Postavljena je bila l. 1952 v spomin planincem. Poleg je tako imenovani „alpski vrt“ z različnimi vrstami planinskih rož. Naša pot se je spet zaključila v dolini pri avtomobilih. Odpeljali smo se do gostišča v Laternsu, kjer smo si pogasili žejo in si odahnilli od naporene poti.

Vsi smo bili srečni, da smo lahko preživeli tako lep dan v planinah. Vesele je bilo toliko večje, ker je bilo zraven nekaj neizkušanih planincev, pa so pot kar dobro prestali.

V gostišču smo še malo pokramljali, se povseli, nato se pa veselo poslovlili drug od drugega. Še zadnji pogledi

na planine. Nato smo se usedli v vozila in pohiteli proti domu.

Tura na Hoher Freschen nam bo ostala v nepozabnem spominu.

belgija

LIMBURG-LIÈGE

Vsakoletno romanje na binkoštni ponedeljek je letos bilo v popularnem svetišču Heppeneert pri Maseiku. Molili smo in peli. Domačini so nas gledali z začudenjem in občudovanjem.

Istega dne popoldne smo se zbrali v Eisdeni in slavili materinski in očetovski dan, katerega program pove že ime. Lep dan. Prijateljsko srečanje. Opazno je, da se za taka srečanja, ki zahtevajo veliko dela, žrtvujejo vedni eni in isti. Za kristjana ni to nič posebnega, ker je kristjan poklican k sodelovanju za vse, kar je lepo, koristno in plemenito. Problem je v tem, da te zavesti nimajo vsi. Nekateri ostajajo na balkonu in gledajo, obrnjeni so vase. Tako je na žalost povsod!

Letos bomo sprejemali več skupin v goste. Spet problem: Kdo bo nudil gostoljubje?! Se razume, da so nekateri v okoliščinah, da bi težko sprejeli goste v hišo.

Toda tisti, ki more . . .

Ne pozabimo, da je gostoljubje odlična evangelijska vrednota.

Kdor „dobro v srcu misli“, se ne bo naveličal dobro delati.

XXXIV. SLOVENSKI DAN v Eisdeni bo v soboto pred drugo nedeljo v oktobru, torej 9. oktobra.

Začeli bomo s službo božjo ob 17. uri. Sledil bo kulturni program in družabnost. Pri kulturnem programu bodo poleg domačinov sodelovali Folklorna skupina iz Holandije in pevski zbor iz Slovenije. Slovenski dan naj bi bila stvar vseh Slovencev na področju in v okolici. Imamo priložnost, da v dejanjih pokažemo, koliko je vredna naša slovenska zavest. Nekateri se tedensko žrtvujejo za našo skupno stvar. In drugi? Mnogi ne uvidijo, da so vsi poklicani k sodelovanju na ta ali oni način.

Pridite!

Veselje v mladih družinah: V družini Drago in Sylvie Mrak-Smeets se je sestricama Romani in Darinki pridružila srčkana Bojana. V družini Pavel in Elie Kerkhofs-Jakoš je prvorojenček Bram dobil veselega bratca Stefa.

Iskreno čestitamo obema družinama in voščimo vso srečo in božji blagoslov pri vzgoji za III. tisočletje.

Naši rajni: V Genku je umrla ga. Cesar Magdalena, vdova po Karlu Pesout, rojena 1906 v Moersu. Bila je tiha, dobra, v zasebnost odmaknjena žena.

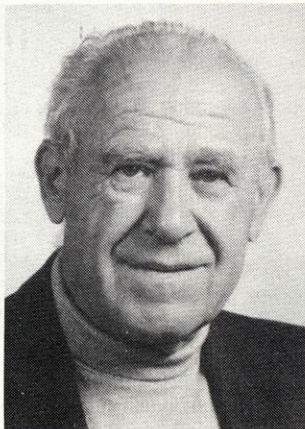
V Eisdenu je umrl g. Ivan Venek, invalid zaradi težke avtomobilske nesreče, star 70 let. Živel je osamljen. Življenje v svoji razgibanosti prečesto gre preveč mimo takih ljudi, ki bi potrebovali več človeške topline.

francija

NAŠ IZSELJENSKI DUHOVNIK STANKO KAVALAR JE ODŠEL V OČETOVO HIŠO

27. 7. je v bolnišnici na Jesenicah po dolgem trpljenju odšel v večnost izseljenski duhovnik g. Stanko Kavalari. Pogreb je bil v četrtek, 29. 7., v Ratečah. Mogočni vrhovi Julijcev in Karavank so se kopali v soncu, srca množice, ki je prišla na pogreb, pa je grelo upanje Kristusovega vstajanja.

Pogreb je vodil ljubljanski nadškof, metropolit dr. Alojzij Šuštar, ob spremstvu škofa Metoda Piriha, narodnega voditelja dušnopastirskega dela

Pok. župnik g. Stanko Kavalari.

med izseljenci. Nad 40 duhovnikov (med njimi lepo število izseljenskih) in številni verniki so od daleč in od blizu prihitali, da se poslovijo od g. Kavalarija. Francijo so med drugimi zastopali prelat Čretnik, g. Silvo Česnik, predsednik Društva sv. Barbare v Pas-de-Calais-ju g. Vinko Razložnik in gospa Irena Rotar iz Bruyaja. G. Kavalari je želel skromen pogreb, brez cvetja, češ, da se naj raje denarno podprejo Škofovi zavodi v Šentvidu. G. nadškof je v svoji homiliji poudaril krščansko gledanje na življenje in smrt, g. škof Piriha se je rajnemu zahvalil za vse njegovo delo in prebral sožalno pismo državnega sekretarja Vencija, prelat Čretnik pa je v kratkih besedah orisal delo in življenjsko pot pokojnega g. Stanka Kavalarija z naslednjim nagovorom, ki ga navajamo v izvlečkih:

„Ko je kazalec na uri tvojega življenja, dragi Staško, pretekel 72 let in začel 73. leto, se je doteklo tvoje tukajšnje življenjsko romanje, nastopil si pot v večnosti v Očetovi hiši.

Dogorela je tvoja življenjska sveča. V delu, v ljubezni do bratov in sester so se izčrpale tvoje moči, ali bolje rečeno; so dogorele za večnost.

Svoje življenje si začel tukaj v Ratečah, v družini, kjer ste bili štirje otroci, trije bratje in ena sestra. V Ljubljani si v škofovih zavodih v Šentvidu dovršil gimnazijo in stopil v bogoslovju na pot duhovništva. Ko je leta 1945

besnel preko naše domovine grozoten vihar, te je vrgel preko meje. Najprej v Pragli pri Padovi in nato v Brixenu na Južnem Tirolskem si nadaljeval teološke študije in 29. 6. 1947 te je v brixenski stolnici posvetil tamošnji škof Geissler. Novo mašo si imel najprej na Rodenecku za južne Tirolce, ki so nas sprejeli kot svoje. Ob meji v Beli peči si pri sestrah skoraj na skrivaj za domače ponovil svojo novo mašo. Nato si na Rodenecku pomagal v dušnem pastirstvu in čakal, da te je ladja z drugimi slovenskimi begunci odpeljala v Argentino, kjer si v škofiji San Luis plodovito deloval med argentinskimi domačini, ki se te še danes dobro spominjajo.

Leta 1958 si se odzval vabilu škofa Rožmana, ljubljanskega škofa-trpina v begunstvu, in si prišel, kot tudi g. Tone Dejal, v Francijo za delo med slovenskimi izseljenci. Prišel si v pomoč mgrs. Zupančiču v Pas-de-Calais, mu bil pomočnik in prijatelj ter ga spoštoval kot brat brata, kot sin očeta, kot učenec učitelja, dokler nisi prevzel vsega njegovega dela v svoje roke.

Kot izseljenski duhovnik si skrbel za naše rojake, pa tudi za Hrvate in druge narodnosti iz bivše Jugoslavije, skrbel za naše rojake na področju škofij Arras, Cambrai, Lille, pomagal pri delu med rojaki v škofijah Rouen in Lisieux ter občasno pomagal v Parizu in na njegovem področju. Še posebej sem ti hvaležen za bratsko pomoč na pariškem področju po Flisovi smrti, ko sem ostal sam in ko si pomagal samo zato, da si res pomagal.

Na svojem področju si dogradil novo cerkev v Liévinu in zgradil kapelo v Méricourtu.

Nikomur nikdar nisi odrekel pomoči, čeprav si že naprej vedel, da boš žel dostikrat le nehvaležnost.

Rad si zahajal na Sv. Višarje in bolelo te je, da si 40 let mogel le gledati svojo rojstno vas in da so ti domači le preko meje na skrivaj nosili hrano, nisi pa smel v domačo vas in v rojstno hišo.

Ko je prišlo trpljenje in bolezen, si junaško prenašal oboje in še na bolniški postelji pripravljaval otroke za prvo obhajilo in birmo.

Ko smo npr. v nedeljo, 16. maja, imeli birmo v Méricourtu, si se še po telefonu zanimal, če je vse v redu. In

ko je ob koncu slovesnosti prišel generalni vikar arraške škofije, se kar ni mogel načuditi, kje smo nabrali toliko ljudi.

Staško! Celo življenje in povsod si sejal dobroto in ljubezen, prinašal rešnico in luč. Naj ti ta luč sveti celo večnost: uživaj božjo dobroto, božje usmiljenje, božjo ljubezen. Naj ta luč in ta ljubezen tudi nas vse pripelje skozi trpljenje sedanjega časa v večno življenje. Tvoja priprošnja pa naj pomaga, da se bo zamašila vrzel, ki je nastala s tvojim odhodom.

Bog te živi, Staško!"

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije, Impasse Hoche, Chatillon, poleg Slovenskega doma.

Aleksij Pregarc v Parizu

Društvo Slovencev v Parizu je pred koncem šolskega leta pripravilo še zadnji kulturni večer. V gosteh je bil tržaški pesnik Aleksij Pregarc, ki je pariškim Slovencem že dobro znan. Njegov nastop v Slovenskem domu v nedeljo, 16. maja 1993, je bil povezan z izidom njegove zadnje pesniške zbirke Samohodec, ki jo je naslednjega dne predstavil tudi na italijanskem kulturnem inštitutu v Parizu. V dvorani Slovenskega doma je po pozdravnih besedah predsednika Društva Slovencev v Parizu g. Janeza Ložarja tržaški

G. Stanko Kavalar se je na letošnjo veliko noč poslavljaj od svojih vernikov.

Pokojni Janez Kotnjek.

pesnik razgrnil pred pazljive poslušalce svoj pesniški svet. Svojo pesniško govorico je publiki približal z izredno občutenim branjem iz pesniškega proznega teksta in poezije, ki si izmenično sledita v zbirki Samohodec.

Udeležencev na Pregarcčevem večeru v Slovenskem domu bi lahko bilo več. Neprijetno je ugotavljanje, da se Slovenci v Parizu tako malo zanimamo za lastne kulturne prireditve. Predvsem smo pogrešali mlade, ki bi morali obzorje duha širiti tudi s spoznavanjem lastne kulturne zakladnice; je tako bodo lahko v tujem okolju predstavljali svojo slovensko identiteto.

Vera Koršič

Šolska prireditve

Za zaključek šolskega leta so nam otroci pripravili pod vodstvom svojih učiteljic res lepo prireditve. V glasbenih točkah (kitara, klavir, harmonika in

zopet klavir) so nam naši mladi — Klemen, Simon, Elisabeth, Marie-Noelle, Slovenska glasbena skupina iz Chatillona — dokazali svoje sposobnosti in talente; v recitalu in deklamiranju — Gregor, Klemen, Kati, Klara, Maksimilijan, Patricija, Uroš, Nada in Matjaž — so pokazali, da kar dobro obvladajo slovenski jezik in da znajo nastopati pred javnostjo; v dveh igrskih prizorih — Janeževi otroci, Barbara in Matej, Kati in Danijel, Ciril in Sandrina, in še drugi, ki so nastopati tudi v drugih točkah — so se nam predstavili ne samo kot poredni otroci, ampak tudi kot taki, ki znajo preprosto vsakdanje življenje prenesti na oder, pa naj bo igra ali ples (Kati).

Pri tem pa morda kdaj pa kdaj pozabimo, koliko je za vso to prireditvijo bilo truda in dela.

Seveda se moramo spomniti tudi staršev, ki s skrbno ljubeznijo pripeljejo v Dom svoje otroke. Ne pozabimo tudi naših gospodinj, ki nam pogosto pripravijo lepo in obloženo mizo, ki tekne mladim in manj mladim.

12. septembra bo začetek novega šolskega leta, ko se bo treba tudi pogovoriti o nadaljnjem delu.

Poroke — Več naših mladih iz Pariza in okolice je stopilo pred oltar: 5. junija, v St. Brice-le-Forêt Bernard Golenko in Xanthe Wood, v Draveil Laure Dallerac in Yannick Le Mouëlle, 26. junija v St. Denis Patrick Pugelj, 31. juli

Guillaume Pezdir je bil krščen v Parizu.

ja v Buxeuil (Vienne) naš Jean-Claude Krapež s Katerino Issartel. — Vsem novoporočencem naše iskrene čestitke in tople želje.

V večnost sta odšla: Branko Družina, rojen leta 1930 v Ljubljani, v Francijo je prišel leta 1958, živel in delal je v Parizu. Umrli je 4. 6. in bil pokopan 11. 6. Pogrebna maša je bila v cerkvi St. Paul, pokopan je bil na Thiais.

3. 7. je v bolnici v Versaillesu umrla in bila pokopana 6. 7. sestra Frida Harej. Pokojna je bila rojena leta 1912 v Dornberku, v družini, kjer je bilo 9 otrok. Leta 1939 je v Trstu stopila v red Pomočnic vernih duš, ki so jo poslale v Francijo, najprej v Versailles, nato pa v Lyon. Leta 1951 se je vrnila v Trst, nato bila v Rimu in zopet v Trstu, odkoder je leta 1962 prišla ponovno v Francijo, v Nantes. Od leta 1967 je bila do zadnjega v materni hiši v Parizu.

Normandija

V soboto, 19. junija, smo v župni cerkvi Les Trois Pierres pokopali Janeza Kotnjeka, ki je bil rojen 1922 leta na Hotizi. V Francijo je prišel leta 1958, najprej v Pariz, potem pa v Normandijo, ko je prišla za njim žena Marija, rojena Farkaš. Pokojni je bil dober kristjan in zaveden Slovenec. S težkim delom si je z ženo in sinom postavil lepo hišo. Dobro pripravljen je odšel na pot v večnost 16. 6. Pogrebno mašo so darovali prelat Čretnik, krajevni francoski župnik in Martin Retelj, k pogrebu pa je prišlo polno domačinov in lepo število rojakov iz Normandije in iz pariške okolice, ki so tako pokazali spoštovanje rajnemu in svoje sožalje ženi Mariji in sinu Mirku.

Ponovitev nove maše

V nedeljo, 18. julija, je bil med nami letošnji novomašnik iz koprške škofije g. David Taljat, da je ponovil svojo novo mašo. Čeprav je bilo že dosti ljudi na počitnicah, se je kar lepo število zbralo v cerkvi, kjer smo molili za novomašnike in za vse duhovnike.

Obisk slovenskega zunanjega ministra Lojzeta Peterleta in veleposlanika dr. Andreja Capudra

V sredo, 21. 7., je slovenski zunanji minister gospod Lojze Peterle prišel v Slovenski dom v Chatillonu v spremst-

vu bodočega slovenskega veleposlanika v Franciji dr. Andreja Capudra, g. Tomaža Kunstlja in ostalega spremstva. Čeprav so številni že odšli na počitnice, so Slovenci v res lepem številu napolnili dvorano Slovenskega doma.

Pozdravna govora predsednika Društva Slovencev v Parizu g. Janeza Ložarja in prelata Čretnika izražata veselje, pa tudi zaskrbljenost, ki muči Slovence v svetu od dogodkih doma, vprašanja, na katera sta visoka gosta odgovorila precej izčrpno.

Sledi govor predsednika Društva Slovencev v Parizu:

Kot, da bi ga ravnokar doživeli, tako nam je ostal živ v spominu vajin obisk pred komaj štirimi leti: prvi obisk slovenskih državljanov, ki nam je po petdesetih letih političnega nesmisla odpiral možnost, da s Slovenskimi krščanskimi demokrati lahko ponovno upamo in delamo za politični smoter v Sloveniji.

Pred štirimi leti smo z veliko negotovostjo zastavljali smernice in preverjali možnosti za slovensko državnost. Danes pa že pozdravljamo domovino kot svobodno in neodvisno državo.

Trajajoči slovenski sen nas še nekoliko drži v omotici, katere tudi bliskovita spreminjanja v tem kratkem obdobju še niso popolnoma zdramila. Če vas po eni strani danes prežeti z občudovanjem nad delom in nad odgovornostim, ki ste jih sprejeli pred slovensko zgodovino, lahko z navdušenjem sprejemamo, se po drugi strani obračamo k vam tudi nekoliko zaskrbljeni. Vseh pridobitev namreč ne znamo pravomerno ceniti in predvsem ne poznamo, kakšne so resnične moči naše mlade države za odpor pred nevarnostmi, ki ji še vedno pretijo. Lahko vam položimo na srce skrb, ki se poraja v nas, ne le samo zaradi tujih nasprotovanj, daljše ali bližnje sosesčine, temveč tudi zaradi prepogostih slovenskih nepredvidnih notranjih ravnanj, ki državi zaskrbljivo zavirajo rast ali jo celo prodajajo.

Lahko pa vam po drugi strani čestitamo in se vam zahvalimo, ker ste edini slovenski državniki, ki se za Slovence po svetu zanimate in gledate nanje z drugačno optiko kot zgolj z enostranskim „koristoljubjem“. Bili ste prvi, ki ste se med uradnimi obiski

ustavili pri nas kot državniki. Danes ostajate še vedno edini.

Spomin je bil sok, ki nas je v tujini dolga leta oživljal. Ta spomin je še vedno živ in močan. Ker vemo za orjaško delo, ki ste ga opravili, da je naša država postala dejstvo, mi dovolite, da vam v imenu slovenske skupnosti v Parizu z odličnim pozdravom želim dobrodošlico in da se vama s skupnim aplavzom zahvalimo za slovensko državo.

Bog živi vas in Slovenijo!

Skrajšani govor prelata Čretnika:

Spoštovani gospod minister! Priscrčno Vas pozdravljamo v naši sredi in se Vam zahvaljujemo za Vaš obisk, katerega smo res veseli.

Veseli, saj smo pred kratkim mesecem slavili drugo obletnico, ko je bila proglašena samostojnost Slovenije, k čemur ste s svojim delom, gospod minister in g. ambasador, bistveno pripomogli.

Kljub prazničnemu razpoloženju in veselju, da smo se sorazmerno poceni rešili balkanskega oklepa, nas vendar vznemirjajo izjave lorda Carringtona ali bivšega francoskega zunanjega ministra Dumasa in drugih, ki neprestano ponavljajo, da so Slovenija in Hrvaška na eni strani s svojim oklicem samostojnosti in Vatikan ter Nemčija na drugi strani s prehitrim priznanjem teh samostojnosti sprožili val dogodkov v bivši Jugoslaviji ter povzročili prelivanje krvi in sedanje brezupno stanje. Za temi mnenji vidimo skrito željo, da bi skrpučali neko tretjo Jugoslavijo. Kot slišimo, tudi doma te težnje niso popolnoma utišale, menda tudi na najvišjih mestih né.

Sodimo, da moramo danes svetu neprestano dopovedovati, pa naj bo prilično ali neprilično, da nismo Slovenci razbili Jugoslavije.

Gospod minister, poznamo Vašo neutrudnost in delavnost ter Vaša prizadevanja, da bi se vse demokratične sile v Sloveniji združile, da bi zastopniki diktatorske partije ne bili več prisotni na vseh odločilnih mestih in še nadalje diktirali svojo voljo. Vendar si nekateri le postavljajo vprašanje, ali je bilo umestno, da so krščanski demokrati šli v sedanjo koalicio.

Seveda bi bilo potrebno govoriti še o pomoči domovine našemu šolstvu in našemu kulturnemu delovanju, pa o vlogi Slovencev v svetu in njihovi prisotnosti v socialnem in političnem življenju doma.

Gospod minister, še enkrat se Vam zahvaljujemo za Vaš obisk.

Na koncu Vam želimo obilo uspeha pri Vašem težkem in odgovornem delu in Vam še enkrat kličemo: Pristrčno pozdravljeni!

Nagovor prelata Čretnika je g. Peterle imenoval „spoved“, in rekel, da po njegovem v Sloveniji ni več resnih teženj za obnovo neke jugoslovanske formule, da pa ta težnja obstaja v zapadnem svetu in da je zato še bolj potrebna vsestranska afirmacija Slovenije. Glede razprodaje narodnega imetja so predvideni učinkoviti ukrepi, ki naj bi to preprečili, kot je to v vseh državnih zakonodajah. Kar se tiče udeležbe pri sedanjih koaliciji, bi brez nje bili porinjeni popolnoma v kot in bi raznih stvari sploh ne mogli doseči, kar pa se tiče povezave s sorodno usmerjeno stranko, pa sodi, da je s strani krščanskih demokratov bilo storjeno vse, kar je bilo mogoče, toda če na drugi strani ni iste težnje, vsaj pri voditeljih ne, je pač položaj takšen, kot je. Ne izključuje, da se bodo tudi v tem „Kranjcem vremena zjasnila“.

nemčija

STUTTGART in okolica

98 rojakov v Lurdu. — Romanja rojakov iz Stuttgarta in okolice od 20. do 23. maja letos se je udeležilo 98 oseb, torej za dva polna avtobusa. Med udeleženci je bilo 22 fantov in deklet. Romanju smo dali naslov „potovanje z božjimi očali“.

Na pot smo se podali na vnebohod zgodaj zjutraj. Po obisku Arsa, kjer smo imeli v cerkvi svetniškega župnika Janeza Vianeyja sveto mašo, smo še istega dne prispeli v Lurd, kjer smo trikrat prenočevali. Dvodnevno bivanje pri lurški Materi božji nam bo v nepozabno doživetje. Udeležili smo se procesij, križevega pota in domala vsi ro-

marji so prejeli tudi svete zakramente. Čas smo uporabili za obisk Bernardkine rojstne hiše, cerkve njenega krsta, prostora v nekdanji ječi, v kateri je Bernardkina družina našla začasno stanovanje. Odpeljali smo se tudi v vasico Bartres na Aravantovo kmetijo, kjer je bila Bernardka nekaj časa pri svoji teti. V Bartresu smo imeli sveto mašo in pete litanije. Posebno doživetje je bila tudi sveta maša pred votlino prikazovanja v petek, 21. maja, skupaj s slovensko romarsko skupino iz Oberhausna; pred oltarjem so bili kar štirje slovenski duhovniki.

V teh dneh skupnega bivanja, molitve, petja in razmišljanja smo se vsi romarji zlili v eno samo družino, ki je potovala skozi pomladansko naravo ter na vsa doživetja gledala z božjimi očali, kar je vse življenje prikazalo pod vse drugačnim zornim kotom. V Stuttgartu smo se vračali s poglobljeno vero in pripravljenostjo, da bomo svoj vsakdanjik bolj krščansko oblikovali. Romanje je bilo resnična božja pot.

Birmanska in prvoobhajanska slovesnost. — Na praznik Presv. Rešnjega telesa, 10. junija, smo v Stuttgartu praznovali birmo in prvoobhajansko slovesnost. Med nas je prišel škof Metod Pirih iz Kopra, da podeli zakrament sv. birmе 30 birmancem. Prvoobhajanske slovesnosti se je udeležilo šest slovenskih otrok.

Praznik je bil nadvse slovesen. Na Slovenskem domu, ki je bil ves zavit v vrtnice, sta skozi ves dan vihrali slovenska in cerkvena zastava. Od tu bo šla namreč ob 3. uri popoldne procesija z mladino v narodnih nošah, prvoobhajanci, birmanci, ministranti, škofom z duhovniki, botri in starši v cerkev sv. Konrada v bližini. Časa se nismo mogli povsem držati, saj je tik pred nameranim začetkom nastala močna ploha, da smo morali z začetkom dobrih deset minut zakasnit.

Najlepši cvet tega dneva je bila slovenska duhovna cerkev sama, saj je prišlo v božjo hišo blizu 500 rojakov. Te je poleg škofa Piriha pozdravil tudi referent za tujce v tej škofiji, prelat Jürgen Adam v imenu škofa dr. Walterja Kasparja.

Bogoslужje je bilo pestro in s pesmijo se je izmenjavala vsa cerkev, mladina in moški zbor Domači zvon. Mašna

berila sta prebrala mladince Sonja Vuk in Andrej Sinkovič, evangelij pa dr. Janez Zdešar iz Münchna. Prošnje sta oblikovala po dva birmanca, prvoobhajane in starejši šolar.

V svoji pridigi je škof Pirih nagovoril predvsem starše, ki nosijo veliko odgovornost pri vzgoji otrok in ohranjanju identitete v družini. „Vse pridobitve bogatega zahoda staršev ne bodo osrečile, če se jim pri tem odtujijo otroci,“ je dejal škof

Letošnja birma je poživila našo versko skupnost v Stuttgartu. Vsi smo namreč ponovno spoznali, „da je lepo, če so bratje skupaj“.

2. Kresni večer. — V nedeljo, 27. junija, smo v Esslingenu praznovali 2. Kresni večer ob priliki 2. obletnice oklica neodvisne slovenske države. V cerkvi sv. Elizabete že dolgo ni bilo zbranih toliko Slovencev kot to pot; posebno številni so bili fantje in dekleta, ki so cvet vsake skupnosti.

Za začetek kulturnega sporeda v nabito polni dvorani je mladinka Sonja Vuk takole nagovorila navzoče. „Lepo pozdravljeni na našem 2. Kresnem večeru ob 2. obletnici oklica svobodne in neodvisne slovenske države. Sicer različnih struj in interesov, smo tu zbrani kot ljudje, ki se veselijo, da je slovenski narod po več kot 1300 letih bivanja na zemlji pod Triglavom in njegovega prizadevanja in boja, dosegel mednarodno priznanje svoje slovenske države, da nosimo pri sebi dokument, ki izpoveduje našo identiteto in nam je lahko v čast ter v spoštovanje s strani drugih malih in velikih narodov sveta.“

Kulturni spored srečanja je obsegal osem točk: moški zbor Domači zvon je zapel našo himno ter pesmi Tam na vrtu in Mojo srčno kri škropite. Besedo k prazniku je spregovoril gospod Anton Strojan. Omenil je dosežke mlade slovenske države, ki nas razveseljujejo, pa tudi bodoče naloge, na katerih uresničenje težko čakamo. — Mladinski orkester iz Stuttgarta je zaigral Slakovo melodijo „Mamici“ kot simbol naše ljubezni do matere domovine, ter venček narodnih melodij. — Prisluhnilo smo odlomku iz Cankarjeve črtice „Naše veliko jutro“, ki govori o težki preteklosti slovenskega prizadevanja za enakopravnost in ugleda odločilni trenutek, ko se izvije iz oklepa, ki ga

žuli. Dopolnilna šola je prispevala svoj doprinos s Chopinovo skladbo za klavir in z deklamacijo Vladimirja Pavšiča „Domov bom šel“. — Sledila je črtica Mirka Kunčiča „Na dedovih kolenih“ ob skioptičnih slikah slovenske pokrajine. — Folklorna skupina SKUD Triglav je zaplesala več narodnih plesov, za njimi pa so prevzeli spored Slovenski muzikantje iz Sindelfingena.

Posebno točko k 2. Kresnemu večeru so prispevale zavzete in požrtvovalne rojakinje, ki so za to priliko prinesle s seboj doma spečene potice, flancate in razne torte, ter izkupiček zanje namenile 3-letnemu slovenskemu fantku v domovini, ki mora na nujno srčno operacijo v Švico. V isti namen so dali prireditelji tudi čisti dobiček prireditve, t. j. ostanek prostovoljnih prispevkov v dvorani. Vse skupaj je nanoslo 2000,— DEM.

Za zaključek lahko rečemo, da spada 2. Kresni večer v Esslingenu med najlepše kulturne prireditve zadnjih desetletij med Slovenci na tem področju.

Birmanska nedelja v Stuttgartu 10. junija letos. Birmanci in prvoobhajanci s svojimi starši in botri.

Za pomoč nas prosijo. — Iz Slovenije dobivamo prošnje za pomoč. Župnije gradijo in obnavljajo cerkve, prenavljajo župnijske prostore in veroučne učilnice. Zaradi gospodarske krize se marsikatera družina že težko preživlja. Naša pomoč je seveda zelo skromna, je pa znak dobre volje. Za gradnjo cerkve v Grahovem je nanosla nabirka 700,— DEM in za isti namen je slovenska skupnost v Dettingenu prispevala 426,— DEM. Za družine, ki živijo v pomanjkanju, smo od mašnih nabirk namenili 1000,— DEM.

Slovenske maše v septembru:

Böblingen: 5. sept. ob 10. uri, *Stuttgart:* 5., 12. in 19. sept. ob 16.30 uri, *Schwäbisch Gmünd:* 12. sept. ob 9.30 uri, *Schorndorf:* 19. sept. ob 8.45 uri, *Aalen:* 19. sept. ob 11. uri, *Heilbronn:* maša odpade — rojaki vabljeni v Echterdingen, *Oberstenfeld:* 26. sept. ob 9. uri, *Esslingen:* 26. sept. ob 16.30, *Echterdingen:* sobota, 25. sept. ob 16. uri v cerkvi sv. Rafaela ob priliki 25-letnice Domačega zvona.

Pouk otrok:

Böblingen: 5. sept. ob 9. uri, *Stuttgart:* sobota, 18. sept., ob 15. uri.

Slovenski moški pevski zbor
DOMAČI ZVON
iz Stuttgarta

vabi na

**jubilejno slovesnost ob 25-letnici
delovanja pevskega zbora**

v soboto, 25. septembra 1993.

Spored: Ob 16. uri zahvalna sv. maša v cerkvi sv. Rafaela, Echterdingen, Bonländerstraße 35. Pojejo združeni moški pevski zbori.

Ob 18. uri jubilejna proslava v Sport- und Festhalle Stetten/Filder

Za ples igrajo:
BRATJE IZ OPLOTNICE.

Vljudno vabljeni!

FRANKFURT

Za ubrane glasove okteta Deseti brat je bila župnijska dvorana sv. Bonifacija v Frankfurtu skoraj pretesna. Preko osemdeset Slovencev je v petek, 21. maja, privabil nastop črnuških pevcev; celo do Giesna in do Darmstadta je segel glas o prireditvi, ki je po poldrugi

uri prepevanja izzvenela v sproščenem klepetu ob kozarcu žlahtne kapljice.

Koncert je bil razdeljen v dva tematska sklopa. Najprej smo prisluhnili za-res občutenim in izpiljenim predstavitvam štirih Gallusovih skladb in Trubarjeve molitve, Večerni Ave pa nas je spomnil na to, da smo v majniku. Drugi del nastopa so zapolnile povečini razigrane narodne pesmi. Uradni del je oktet zaključil z zahvalo soorganizatorjema koncerta, Slovenskemu društvu Sava in Slovenski župniji v Frankfurtu, ter drugim, ki so pomagali, da je do njega prišlo, s čimer pa večera še ni bilo konec. Na vztrajno ploskanje so morali „iz rokava“ potegniti še nekaj pesmi, končno pa so se pridružili navzočim, ki so ob kozarcu in domači besedi posedli po dvorani.

Oktet Deseti brat se je udeležil svetovnega pevskega festivala v Limburgu, program pa je zaokrožil z nastopi v Frankfurtu, 22. maja pri gostiteljih in 23. maja v Wiesbadnu.

OBERHAUSEN

Komaj mogoče je opisati lepo srečanje dveh slovenskih skupnosti v Moersu v začetku meseca junija. To slovensko skupnost je prišla po dolgem času spet obiskat skupina Slovencev, iz Schwarzwalda. Spadajo v župnijo, ki ima center v Mannheimu in jo vodi g. Bogdan Saksida. Sam sicer ni mogel priti, zato pa nam je poslal tako prijetne ljudi, da se bomo dveh dnevov, ki

smo jih preživeli skupaj, še dolgo spominjali. V soboto popoldne smo mašo, ki bi sicer bila redno v Moersu, predstavili na Marijino božjo pot v Kevelaer. Čeprav je to kar 30 km vstran, se je tam zbralo poleg 40 gostov kar lepo število slovenskih kristjanov iz Moersa in okolice. Manjkalo pa ni posameznikov tudi iz Essna, Müllheima, Duisburga, Krefelda, Leichlingena in še iz drugih krajev. Potem, ko smo se zahvalili Bogu pri maši in zapeli nekaj Marijinih pesmi še zunaj pred kapelo milostne podobe Tolažnice žalostnih, smo vse povabili na večerno srečanje v Don Boscov dom v Moersu. Večer je bil nabit veselja, muzike in pogovorov ob omizjih. Oba naša zbora sta seveda pripravila program, kateremu smo spet vsi prav pozorno prisluhnili. Žene so se izkazale z vsakovrstnimi dobrotami za sladkosnede ljudi. Ugotovili smo, da je tisto popoldne Franc Florjančič dovolj dolgo grel odojka in da je bil Božo Majer s svojimi muziki neutrudljiv.

Prespali so gostje po družinah in naslednji dan v nedeljo smo se seveda spet zbrali, da smo se pomenili in si povedali, kar je še ostalo od prejšnjega dne. Slovo — težka stvar. Kar ni in ni se dalo narazen. Avtobus je komaj speljal, pretrgati naših vezi od srca do srca pa ni mogel.

Voščimo vam, dragi naši prijatelji iz Schwarzwalda, s severa tja doli veliko navdušenja in požrtvovalnosti, da ohranite svojo lepo skupnost. Bog vas živi.

V Moersu smo doživeli zelo lepo srečanje s Slovenci iz Schwarzwalda.

REUTLINGEN

G. Demšar srebrnomašnik

Na dan sv. Petra in Pavla je bilo 25 let, kar je bil posvečen v duhovnika. Svojo dušnopastirsko službo je do sedaj opravljal že v več krajih. V Reutlingenu smo menjavali cerkve, svojo slovensko mašo smo imeli zdaj tu, zdaj tam. Odkar pa je pozidana nova cerkev sv. Wolfganga v mestu Pfullingen pri Reutlingenu, imamo tam slovensko mašo vsako drugo nedeljo popoldan in tako skupaj tvorimo slovensko katoliško skupnost.

G. Demšar je dober vodnik in glasnik božjega nauka. Vse predober je po srcu, tako da želi vsakemu ustreči, nemalokrat pa smo pri tem prikrajšani Slovenci, ker nam ga „vzamejo“ Nemci. Pripravil je sv. birmo za naše otroke, potem pa smo še vsi skupaj s škofom Smejem praznovali ta veliki dogodek. To je bilo enkratno praznovanje v zgodovini naše katoliške skupnosti.

Vsi skupaj mu želimo še veliko zdravlja, sreče in Gospodovega blagoslova pri opravljanju njegove duhovniške službe. Vsi upamo, da bo še naprej skrbel za slovensko skupnost.

Vlado Kodela

BAD URACH

V domovino se vrača Pepi Glažar. V

Nemčiji je preživel 31 trdih let kot delavec v kovinski stroki. Vrača se v svojo Slovenijo, da v miru preživi svojo jesen življenja. Pogrešala ga bo celotna skupnost, ki se je po maši zbirala in skupaj izmenjavala novice iz domovine. Želimo mu vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Vlado Kodela

MÜNCHEN

● Münchenski pomožni škof Siebler je 24. aprila povabil nemške in tuje vernike k večernicam v župnijski cerkvi sv. Ane. Naraščajoče nerazumevanje do tujcev je bolečina za marsikaterega nemškega katoličana. Skupna molitev naj bi tudi na zunaj pokazala krščansko povezanost.

Pri večernicah so sodelovali trije pevske zbori tujskih far, med njimi tudi slovenski. Čeprav je hkrati potekala že dolgo načrtovana slovenska družabna prireditve, se je povabilu odzvalo kar 18 pevcev. S svojim ubranim petjem so dostojno zastopali našo župnijo in harmonično obogatili bogoslužje.

● V torek, 4. maja, je obiskal našo župnijo generalni konzul Republike Slovenije v Münchnu g. *Andrej Grasselli*. Z zanimanjem si je ogledal naše prostore. Predstavili smo mu naše delo in se zahvalili za redno obveščanje o predpisih, ki so pomembni za slovenske državljane. Gospod generalni konzul nas je tudi seznanil s svojimi prizadevanji za vsestransko predstavitev slovenske države na Bavarskem.

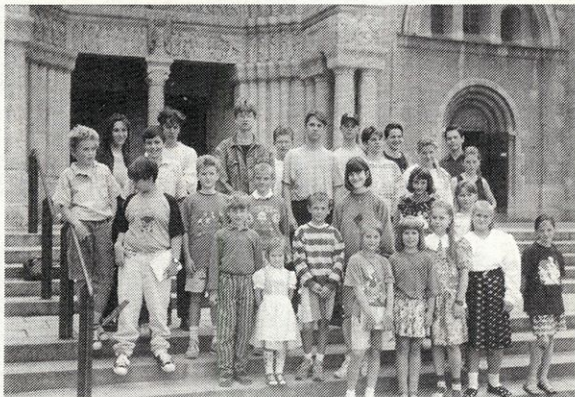
● *Materinski dan* smo tokrat obhajali 9. maja. Slovenske matere ga navadno praznujejo 25. marca, a letos smo morali zaradi zasedenosti dvorane naše praznovanje odložiti.

Že pri maši se nas je zbralo precej več kot običajno. Pevci so lepo zapeli in nam približali blagolglasnost slovenske pesmi.

Po maši smo se spet zbrali v dvorani na Bulumenstraße k naši že tradicionalni akademiji ob materinskem dnevu. Letošnji program je možato in duhovito povezoval g. Jurij Terseglav, predsednik Nemške konference Svetovnega slovenskega kongresa.

● Ob dnevu *slovenske državnosti* je münchenski generalni konzul g. *Andrej Grasselli* priredil sprejem za slo-

Münchenski šolarji ob zaključku šolskega leta.

venske rojake in ugledne nemške osebnosti v gradu Nymphenburg. Med povabljeni so bili poleg zastopnikov različnih slovenskih podjetij in društev tudi vsi slovenski župniki na Bavarskem. Sodelovale so tudi narodne noše iz naše župnije.

● V letošnjem letu z vremenom na naših izletih nismo imeli preveč sreče. Šolarje smo popeljali na *Spitzingsee*. Cel dan je lilo kot iz škafe. Dobro premočeni smo se napatili okoli jezera in vedrili v prijetnih gostiščih. Žal čudovite pokrajine nismo mogli občudovati, bilo pa je veliko priložnosti za sproščen pogovor po krčmah. Čeprav nam vreme ni bilo naklonjeno, je bilo lepo in domače. Prijateljstva med mladimi so se še bolj utrdila.

Farni izlet nas je vodil v *Regensburg*, častitljivo mesto ob Donavi. Prijetna in zgovorna vodička nam je razkazala to zgodovinsko mesto, katerega korenine segajo že v rimsko dobo. Na duhovit način nam je približala razgibano zgodovino mesta, nam pokazala znameniti kamniti most, stolnico, rotovž in druge zanimivosti. Potem smo se odpeljali z ladjo do Walhalle, mogočnega templja, ki ga je zgradil kralj Ludwig I. Bavarski. Prijazni voznik g. Težak nas je še popeljal v samostan Weltenburg. Veliko lepega smo videli, spoznali nam še nepoznane koticke na Bavarskem, le dež nam je včasih ponagajal.

● Šolska maša z razdelitvijo spričeval je bila julija. Kapelo so napolnili starši in učenci, ki so s petjem in prošnjami oblikovali bogoslužje. Po maši je sledil pogovor s starši o novem šolskem letu in seveda razdelitev

spričeval. Ta so bila odraz truda in znanja. Nekatera so bila lepša, druga malo manj. Sedaj, ko z velikim elanom pričenjamo novo šolsko leto; upamo, da bo letošnji uspeh boljši.

● *Prvo obhajilo* je bilo za našo farno največja slovesnost v letošnjem cerkvenem letu. Imeli smo štiri prvoobhajance. Malo, bo marsikdo sodil. A kdor pozna zdomske razmere, bo kar zadovoljen s številom. Obred je bil prisrčen, lep, pevske zbor je spet ubrano zapel.

nizozemska

V Hoensbroeku so se naši rojaki poslovili od Jožefa Miheliča, ki se je pred 84 leti rodil v Moersu. Čeprav mu je zibelka tekla v Nemčiji, je rad in lepo govoril slovensko. Bil je družaben človek. Njegovo največje veselje je bila harmonika. Z njo se je rad oglašal na naših srečanjih in jih poživil s svojimi melodijami. Naši harmonikarji v Belgiji in Holandiji so bili njegovi prvi prijatelji. Smatrali so ga za čudo narave, ker je kljub zelo visoki starosti ostal mladenec, z velikim smislom za prijateljsko družbo. Igral je še zadnji dan svojega življenja. Odšel je, da se bo veselil v nebeški družbi.

Zadnje nedeljo v maju smo imeli materinski in očetovski dan v gozdu na pristavi ge. Deželak. Srečanje se je začelo s službo božjo ob Zvonovi spremeljavi. Po maši je zopet nastopil Zvon s pevskeimi točkami in naši najmlajši z besedo, pesmijo in plesom.

Popoldne smo preživel v prijetni družbi v lepi pomladanski naravi.

V Heerlenu je umrl 82-letni prof. François Antoine Joseph Willems, ki je skozi 40 let kot pevovodja zgledno vodil naš mešani zbor Zvon.

Prof. Willems se je rodil v Maastrichtu. Službo šolnika je začel v Nieuw-Einde, kjer je vodil zidavo srednje šole sv. Vincencija in postal njen direktor.

Na povabilo p. Teotima je sprejel vodstvo Zvona in ga oblikoval v zbor, ki je s svojimi nastopi na Holandskem, Belgiji, Nemčiji, Franciji in Angliji večal ugled slovenskega imena in njegove kulture.

Kot p. Teotim, ki je umrl pred več kot 40 leti, je tudi g. Willems hitro postal Slovenec med Slovenci in pevci so ga smatrali za svojega duhovnega očeta. Prav gotovo je tudi Willemsova zasluga, da Slovenci na Nizozemskem kot Slovenci nimajo občutka manjvrednosti in da se med njimi tudi Holandci dobro počutijo.

Zvon je Willemsa že leta 1951 imenoval za častnega predsednika. Slovenija in Jugoslavija sta mu izrazili priznanje z visokimi odlikovanji. Pod Willemsovim vodstvom je Zvon trikrat gostoval v Sloveniji.

Ob 40. obletnici njegovega vodstva pri Zvonu so mu Slovenci napravili ugledno slavo.

Oba, p. Teotim in g. Willems, zaslužita odlično mesto v zgodovini Slovencev na Nizozemskem. Pričata tudi o tem, da so Holandci odprti do članov drugih narodnosti.

Svoja zvesta sodelavca je Bog dostojno poplačal, ko nam govori, da pot k Njemu vodi preko človeka.

švedska

● *Obletnica v Göteborgu.* Kar dve dvajsetletnici smo praznovali maja, eno v Göteborgu, drugo v Vadsteni. Na soboto, 22. maja, je obhajalo 20 let svojega delovanja slovensko kulturno društvo France Prešeren v Göteborgu. Za vzdušje je skrbel orkester Big Ben, ki je teden prej nastopal tudi v Olofströmu; na obeh krajih je bil deležen

splošnega navdušenja. V Göteborg je za to priliko prišel tudi nonet avtobusnega podjetja Certus iz Maribora. Njihova pesem se ne bi do kraja izpela, če ne bi bilo drugi dan slovenske maše. Odkar je v Angeredu katoliška cerkev, se vsakega majnika namesto v središču Göteborga zberemo v tej predmestni župniji k maši in šmarnicam. Duhovniki in pastoralni sodelavci v Angeredu ne morejo pozabiti, kako veličastno je bilo njihovo petje. Po maši je bil blagoslov avtomobilov z molitvijo za srečno in odgovorno vožnjo, nonet pa je zapel O Gospa moja.

● *Dvajset let binškošnih srečanj v Vadsteni.* Naša romanja v Vadsteno imajo že svojo zgodovino. Letos smo se že dvajsetič iz vse Švedske zbrali tam na binškošnem srečanju. Kakor vsako leto so se tudi tokrat za binškošti, 30. maja, zvrstile maša v cerkvi redovnic brigitink, procesija ob jezeru Vättern, da smo bogočastje svoje pesmi in molitve vpletli v hvalnico narave, ki s svojo lepoto in razkošjem daje čast Bogu, in nato pete litanije Matere božje v gotski protestantski cerkvi ob grobu sv. Brigite, ki smo jim dodali pesem Marija pomagaj nam sleherni čas in prošnjo za mir v Bosni in drugod po svetu. Okrepljeni z juho, s katero so nam postregle sestre, in s klobasami, ki so jih pripravili lvičevi iz Landskrone, smo se podali v hokejsko dvorano, ki je dajala streho popoldanskim prireditvam. Zaradi prostornosti smo se počutili prijetno in sproščeno, a nastopajoči so se v njej kar zgubili, zlasti še pevski zbor, katerega glasove mikrofoni niso zmogli ujeti v zvočne naprave. Posebno se je to čutilo pri Stockholmcianih, ko njihov trud in njihova ubrana pesem ni prišla do izraza, kakor bi zaslužila.

Obletnice nam vedno dajo zgodovinsko perspektivo. Dvajset let srečanj v Vadsteni nam pokaže, koliko je vredno, če se komu porodi dobra ideja in potem zna zanjo ogreti tudi druge in jih povezati v skupnem prizadevanju. Pri binškošnih srečanjih v Vadsteni je bil to rajni p. Janez Sodja.

Demokratski procesi v Sloveniji so našli svoj odmev tudi v Vadsteni. Pred dvema letoma se je tega srečanja udeležil minister Dular. K dvajsetletnici pa je prišel državni sekretar za Slovence

Pernilla Faogestam in David Zuppin iz Köpingsa na svoj poročni dan.

po svetu, dr. Peter Vencelj. V dvorani nas je pozdravil tudi slovenski veleposlanik na Švedskem ter v drugih nordijskih in baltskih državah, gospod Ivo Vajgl.

Kako vse smo Slovenci praznovali zadnjih dvajset let binškošti v Vadsteni, nam je po predlogi, ki jo je napisala Gustika Budja, povedal Zvonko Benček iz Landskrone. Tudi letos se je v dvorani razlegala pesem tria sester Budja in nas spomnila, kolikokrat nas je že njihovo petje ubralo v veselem in prazničnem razpoloženju. Razen Stockholmcianov, ki so se nam doslej vsako leto predstavili vsaj po kakšnem zastopniku, letos pa zopet s svojim zborovskim petjem, se tudi Köping ni izneveril. Kar mama je naučila Macuhovi, Suzano in Simono, da sta nam zapeli in recitali.

Lastovke iz Landskrone so vseh dvajset let največkrat priletele k našemu praznovanju, da so povezane v orkester poskrbele za dobro voljo in ples. Letos so muzicirali in prepevali Viharniki iz domžalsko-moravškega konca. Za obisk Švedske in Vadstene jih je navdušila pevka iz njihovega orkestra, Danica Stražar, ki je bila rojena na Švedskem.

Dvajset let predstavlja pri človeku mladost in življenjsko moč. Naj bo tako tudi s srečanj v Vadsteni. V Vadsteni je bila napovedana zamenjava izse- (Nadaljevanje na strani 34)

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● POPRAVI NAPAKE.

- Pri komur, s komur; kegel; knjiga, katero bereš; kilometerski, od kje, do kje; klavern; klekel, kleklati; klubovati, klopčič, filc, klonim, klopica, Kočevski rog; kje si pa hodil?, kokošjereja; v kolikih urah, s kolikimi ljudmi, pri kolikih primerih; ne vem, v koliko je prizadet; v kolikor bom mogel, bom pomagal; kolonijalen, ti me ne boš komandirala, dobro se komandirata, ženo mu komandirajo, komediant, končati z delom, končati s šolo, koncert je končal opolnoči.

● DODAJ TEM POKLICEM ZA ŽENSKE POKLICE.

- Administrator, arhitekt, bolničar, cvetličar, čistilec, delavec, ekonomist, farmacevt, fotograf, frizer, igravec, inženir, kmet, knjižničar, kuhar, laborant, maneken, meteorolog, modist, napovedovalec, natak, odvetnik, pletilec, prodajalec,

profesor, računovodja, slaščičar, snažilec, sodnik, stevard, strojepestec, šofer, telefonist, učitelj, uradnik, urar, vratar, vzgojitelj, zdravnik, železničar.

● DODAJ IMENA ZA SAMICE.

- Fazan, golob, jelen, konj, kozel, labod, lev, lisjak, maček, medved, oven, pes, petelin, puran, racman, tiger, volk, zajec.

● PRIPIŠI USTREZNE KONČNICE.

- Lansk . . . zim . . . je bilo zelo mraz.
- Fant . . . so šli pred deklet . . .
- Mark . . . se je kolcalo.
- Čez dve minut . . . bo priletel . . . letal . . . iz Pariz . . .
- Vprašaj Rudi . . . , če bo šel z nami.

● POSTAVI NASLEDNJE SAMO- STALNIKE V 2. SKLON EDNINE.

- Abonma, bife, triko, France, kanu, Kette, Franci, Pavle.

● POSTAVI NASLEDNJE SAMO- STALNIKE V 2. SKLON EDNINE IN 1. SKLON MNOŽINE.

- Glas, jez, most, zid, volk, vrh, dan.

REŠITEV NALOG

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Pri komer, s komer; kegelj; knjiga, ki jo zdaj bereš; kilometerski; od kod, do kod; klavrn; klekelj, klekljati; kljubovati, klobčič, klobučevina, klonem, klopca, Kočevski Rog, kod si pa hodil?, kokošjereja; v koliko urah, s koliko ljudmi, pri koliko primerih; ne vem, koliko je prizadet; kolikor bom mogel, bom pomagal; kolonialen, ti mi ne boš ukazovala, dobro vozita, ženijo ga, kome-dijant, končati delo, končati šolo, koncert se je končal opolnoči.

● **ŽENSKI POKLICI:** Administra-torka, arhitektka, bolničarka, cvetličar-ka, čistilka, delavka, ekonomistka, far-maceutka, fotografinja, frizerka, igral-ka, inženirka, kmetica, knjižničarka, kuharica, laborantka, manekenka, me-tereologinja, modistinja (redko: mo-distka), napovedovalka, natak, odvetnica, pletilka, prodajalka, profes-rica, računovodkinja, slaščičarka,

ivan minatti nekoga moraš imeti rad

Nekoga moraš imeti rad,
pa čeprav trave, reko, drevo ali kamen,
nekomu moraš nasloniti roko na ramo,
da se, lačna, nasiti bližine,
nekomu moraš, moraš,
to je kot kruh, kot požirek vode,
moraš dati svoje bele oblake,
svoje drzne ptice sanj,
svoje plašne ptice nemoči
— nekje vendar mora biti zanje
gnezdno miru in nežnosti —,
nekoga moraš imeti rad,

pa čeprav trave, reko, dravo ali kamen —,
ker drevesa in kamen vedo za samoto
— kajti koraki vselej odidejo dalje,
pa čeprav se za hip ustavijo —,
ker reka ve za žalost
— če se le nagne nad svojo globino —,
ker kamen pozna bolečino
— koliko težkih nog
je že šlo čez njegovo nemo srce —,
nekoga moraš imeti rad,
nekoga moraš imeti rad,
z nekom moraš v korak,
v isto sled —
o trave, reka, kamen, drevo,
molčeči spremljevalci samotnežev in čudakov,
dobra, velika bitja,
ki spregovore samo,
kadar umolknejo ljudje.

snažilka, sodnica, stevardesa, strojepiska, šoferka, telefonistka, učiteljica, uradnica, urarka, vratarica, vzgojiteljica, zdravnica, železničarka.

● **SAMICE:** Fazanka, golobica, košuta, kobilica, koza, labodka, levinja, lisica, mačka, medvedka, ovca, psica, kokoš, pura, raca, tigrice, volkulja, zajklja (zajka).

● **USTREZNE KONČNICE:** Lansko zimo je bilo zelo mraz. Fantje so šli pred dekleti. Marku se je kolcalo. Čez dve minuti bo priletelo letalo iz Pariza. Vprašaj Rudija, če bo šel z nami.

● **2. SKLON:** Abonmaja, bifeja, trikoja, Franceta, kanuja, Ketteja, Francija, Pavleta.

● **MNOŽINA:** Glasu, glasovi; jezu, jezovi; mostu, mostovi; zidu, zidovi; volka, volkovi; vrha, vrhovi; dne, dnevi.

● **IZBERI PRAVO BESEDO — NEDOLOČNIK ALI NAMENILNIK.**

PRAVILO: Za glagoli premikanja stoji **namenilnik**.

PRIMER: *Grem kosit.*

- Stric zna (lovit — loviti) ribe.
- Poleti bomo šli (taborit — taboriti).
- Pojdi se (ostrič — ostriči).
- Bolezen je treba (znat — znati) (prenašat — prenašati).
- Mama se je odpravila (nakupovat — nakupovati).

● **IZ GLAGOLOV NAREDI NAME-NILNIKE IN NEDOLOČNIKE IN JIH UPORABI V STAVKIH.**

PRIMER: *Spim. Grem spat. Ne ljubi se mi spat.*

- Berem, koljem, krmim, mečem, odklenem, pomivam, prižgem, prodam, slikam, stojim, učim se, ujamem, zapisujem, zaprem.

● **POPRAVI NAPAKE.**

- Grozno je, da ni za povedati.
- Vročina za stopiti se.
- Ali imaš kaj za jesti?
- Nič nimam za brati.
- Ali ima kdo še kaj za vprašati?

● **DELEŽNIKE SPREMENI V GLAGOLE.**

- Boječ se medveda, sta Janko in

- Metka potrkala pri čarovnici.
- Boječ fantek si ne upa na streho.
- Kažoč na vrh gore, je ded obujal spomine na romanja.
- Nakupovaje zelenjavo na trgu, sem srečal teto.
- Plešoč, se ji je približal.

REŠITEV NALOG

● **NEDOLOČNIK ALI NAMENIL-NIK:** Stric zna loviti ribe. Poleti bomo šli taborit. Pojdi se ostrič. Bolezen je treba znati prenašati. Mama se je odpravila nakupovat.

● **STAVKI IZ NAMENILNIKOV IN**

NEDOLOČNIKOV: Pojdi brat. Ne ljubi se mi brati. — Šli so klat. Klati je prijetno. — Hitela je krmit prašiče (= *hitro je šla*). Hitela je krmit prašiče (= prašiče je hitro krmila). — Pojdiva se metat. Metati kamne za ptiči ni lepo. — Pojdi ji odklenit. Vrata odkleniti brez ključa je umetnost. — Babica je odšla pomivat posodo. Naveličal sem se dan za dnem pomivati hodnike v bolnišnici. — O mraku je hodil mestni čuvaj prižgat svetilke. Boljše je prižgati lučko kot kleti temo. — Konja bova šla prodati, pa bo. Dandanes govedo ugodno prodati ni lahko. — Odšel je v gore slikat. Slikati in slikati sta dve stvari. — Te bom poslal v kot stat. Dolgo časa stati ni prijetno. — Odpotovala je učit se kuhe. Težko se je učiti brez knjig. — Pojdi ujet kokoš. Posrečilo se mu je v zanko ujeti zajca. — Poklicali so jo zapisovat sejo. Policaju se ne ljubi več zapisovat kršiteljev. — Ali še ne greš zapret trgovino? Človeka zapreti je pač lahko.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Grozno je, da ni moč povedati. Vročina, da bi se človek stopil. Ali imaš kaj za pod zob? Nič branja nimam. Ali ima kdo še kakšno vprašanje?

● **GLAGOLI IZ DELEŽNIKOV:** Ker sta se bala medveda, sta Janko in Metka potrkala pri čarovnici. Fantek, ki se boji, si ne upa na streho. Ded je kazal na vrh gore in obujal spomine na romanja. Ko sem nakupoval zelenjavo na trgu, sem srečal teto. Približal se ji je tako, da je plesal.

izražajmo se lepo

Videti je bolan. — Naredil se je bolnega. — Bolan na pljučih, na srcu. — Bolan na smrt, za smrt. — Bolan za jetiko, za rakom. — Revež je ves bolan. — Bolne ambicije, sanje. — Obhajajo ga bolne misli. — Bolna duša. — Kar bolan je od sreče. — Bolan od domotožja.

o

Bolečina je malo popustila. — Njegov krik je izražal bolečino. — Lajšati bolečine. — Kričati, stiskati zobe od bolečine. — Bolečina mu kljuje v srcu.

o

Mati že dolgo boleha. — Drevesce boleha. (= Hira.) — Boleha za radovednostjo. — Bolehen je in slabo hranjen.

o

Bolesten krik, nasmeh, izraz. — Bolestna zagledanost vase. — Z bolešno radovednostjo je poizvedoval o njej.

o

Od tvojega klepetanja me že ušesa bolijo. — Vino je tako kislo, da me za ušesom boli. — Sramota ga boli. — V srce ga boli, da je sin tak. — Zaradi tega jih bo še zelo glava bolela. — Po slabi družbi rada glava boli.

o

Preboleti bolezen. — Bolezen se me loteva, se me prijemlje, me napada. — Bolezen jo je zdelala. — Nakopati si bolezen. — Dolga bolezen, gotova smrt.

(nadaljevanje z 31. strani)

ljenskih duhovnikov. Novi izseljenski duhovnik, Zvone Podvinski, ki je iz mariborske škofije in pride na Švedsko 15. avgusta, je enajst let mlajši od dosedanjega. Naj bo tudi to znamenje, da je tudi v duhovno življenje in v medsebojno povezovanje treba vključiti mlade moči.

● *Poroke.* Na Švedskem je veliko porok okrog binškošti. Letos jih je bilo nekaj tudi med Slovenci. V Bjuvu pri Helsingborgu se je 22. maja poročila Lazukičeva najmlajša, Natalija Perko, z Bengt Lenartom Theanderjem iz Landskrone. V Kungsbarkarö pri Kungsöru je na binškošno soboto, 29. junija, David Zuppin iz Köpinga vzel za zakon Pernillo Faogestam. Na severu Švedske, v Umeå, sta si 5. junija kot prva v pravkar zgrajeni in novoposvečeni cerkvi obljubila večno zvestobo Alojz Kuzmič, naš rojak iz Prekmurja, ki je pri gradnji cerkve tudi sam pridno sodeloval, ter njegova izvoljena Amalija Prelog iz Radenec. V Asmundtorpu pa sta 19. junija svojo zakonsko posvečitev obhajala naš rojak Leopold Karlin in Kerstin Monica Gunilla Oscarsson, oba iz Landskrone. Naj te novoporočence Sv. Duh utrjuje in razsvetljuje, da bo njihov zakon zaznamovan s pristno ljubeznijo in trajno zvestobo.

švica

Od druge polovice maja do začetka avgusta se je poleg rednih maš zvrstilo kar nekaj dogodkov, ki bodo udeležencem ostali v spominu.

● *Romanje v Rim.* „O srečni Rim, ki mučeniška kri prvakov apostolskih te krasi, ti njuno zasluženje res je v čas, po tem presegaš daleč mesta vsa.“ Tako poje 2. kitica pesmi v 1. večernicah praznika apostolov Petra in Pavla. V to večno mesto, v središče krščanstva, smo poromali za letošnji vnebohod. Odpotovali smo na predvečer vnebohoda (19. maja) in ko je 50-sedežni avtobus pobral romarje v Zuchwilu, Baslu, Birru in Zürichu, je bil polno zaseden. V Rimu sta nas v Sloveniku pričakala prelat dr. Maksimi-

lijan Jezernik, ki nam je rezerviral hotel (v Rocca di Papa), in p. Štefan Kožuh iz Vipavskega Križa, ki nam je tri dni razkazoval rimske znamenitosti. Zlasti za tiste, ki so bili prvič v Rimu, je bil npr. razgled s kupole Petrove cerkve nekaj enkratnega. Mašo smo imeli na vnebohod v Sloveniku, v petek v Kalistovih katakombah, v soboto v cerkvi pri vodnjaku Trevi in v nedeljo (že ob povratku) pri kapucinih v Luzernu. Šmarnično pobožnost (branje in litanije) pa smo opravili med vsakodnevno jutranjo vožnjo z avtobusom. Telesno nekoliko utrujeni, pa duševno in duhovno obogateni, smo se v nedeljo zvečer vrnili domov.

● *Binškošno srečanje.* Nekam hladni veter nas je pozdravljal, ko smo se na binškošno ponedeljek, 31. maja, zbirali pri kapeli Presvete krvi na Passwangu (nad Balsthalom) k našemu rednemu binškošnemu srečanju. Ob 11.00 smo imeli mašo in sklep šmarnic, nato pa na prijetnem soncu, ki je zamenjalo poprejšnji veter, družabno popoldne, dokler se nismo, veseli in zadovoljni, proti večeru vrnili na svoje domove.

● *Zahvalna maša.* Ob koncu šolskega in delovnega leta imamo na Hochwaldu pri Baslu redno zahvalno mašo. Letos smo zaradi drugih načrtov na 4. soboto malo pohiteli in jo imeli že na 2. soboto, 9. junija. Lepo število ljudi se je že ob pol štirih zbralo pred lurško votlino zraven tamkajšnje Marijine kapele in pri maši vneto sodelovalo. Preostali del dneva smo zapolnili z medsebojnim pogovorom, pesmijo in okrepčilom.

● *Slavje 50-letnikov.* Z dobrih 50 let starima avtomobiloma se je na 4. soboto, 26. junija, pripeljala pred cerkev sv. Martina v Oltnu 7 slavjencev (4 moški in 3 ženske), ki so ali bodo letos dopolnili 50 let življenja, eden med njimi pa 60. Ob 17.00 so skupaj s povabljenimi sorodniki in prijatelji bili v omenjeni cerkvi pri maši, nato pa se je slavnostno pripravljena „dvorana napolnila z gosti“ (Mt 22, 10). Po aperitivu je sledil pester program, katerega jedro je bila izvirno posrečena predstavitev slavjencev ob vmesnem otroškem živžavu, ki so ga uprizarjali v otroke napravljeni odrasli (iz skupine

Encijan) in tako predstavljali jubilate še kot otroke. Seveda tudi petja ni manjkalo. Na odru so se zvrstili: mešani komorni zbor Slovenija iz Zürich, moški kvintet Kranjci iz Oltne, dekliški tercet iz Zürich in dekliški duet iz Uiti-kona, plesna skupina Encijan pa je kajpada zaplesala. Posebne pozornosti (to so pripravili Kranjci) je bil deležen tudi Janez Šerjak, basist pri „Kranjcih“, ki se je na tem slavu poslovil od nas in se julija vrnil v domovino. Po veselem in bogatem sporedu je vsem teknila okusna večerja, ki so jo skrbno pripravile znane prijateljske roke.

Za srečanje z Abrahamom pa je (v začetku avgusta) Nadi Brumec v znamenje hvaležnosti za njeno požrtvovalnost pripravilo prijetno presenečenje nekaj članov Encijana, bližjih prijateljev in mož Martin — pred cerkvijo v Solothurnu, pri prijateljski družini v Zuchwilu in doma v Liestalu. — Dragi slavljenci! Hvala vam za povabilo in za vse, kar je sledilo. Bog vas živi še novih 50 let, potem pa naprej!

● *Srečanje v domovini.* „Drugo leto se vidimo na srečanju v mojem rojstnem kraju,“ nam je lani po neki maši v Birru dejal Lojze Potisk, preden se je vrnil v domovino. In tako smo se letos na 4. soboto, 24. julija, zbrali na našem poletnem srečanju v Žabljeku pri Slovenski Bistrici, kjer so nedavno povečali in obnovili kapelo Srca Jezusovega. Ob 11.00 je maševal mariborski pomožni škof dr. Jožef Smej, z njim pa sta somaševala g. Janez Oswald, župnik v Laporju (kamor Žabljek spada kot podružnica), in p. Damijan. Med nami je bila tudi s. Avrelija.

Za družabno popoldne je pripravo in oskrbo v glavnem prevzel Lojze (godbo, strežno osebje, jedačo), za pijačo pa je poskrbel Ivan Klančar. Oba sta nas nemalo presenetila, ker sta stroške za jedačo krila sama in je le pijača bila naprodaj po nabavni ceni. Obema naj velja prisrčna (zahvala in iskren „Bog lonaj“). Prav tako tudi vsem drugim, ki so kakorkoli pomagali in pripomogli k lepemu doživetemu srečanju.

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU
SLO-61000 Ljubljana, Poljanska 2,
tel. (061) 454 246, 132 075, faks 446 135

tona Vovka. To so dokazali tudi s spominsko slovesnostjo, 7. julija letos, ko je nadškof Šuštar odkril Vovkov doprni kip in blagoslovil obnovljeno podružno cerkev sv. Marka, ki je vsem Slovincem znana po Prešernovem sonetu: „O Vrba, srečna, draga vas domača . . .“ K slovesnosti se je zbralo, kljub delovnemu dnevu, več kot tisoč ljudi iz bližnje in daljne okolice. Navzočih je bilo štirideset duhovnikov, med njimi tudi dva Vovkova tajnika: kanonika Ivan Merlak in Franc Vrhunc. Nadškof Šuštar je v nagovoru med mašo poudaril izredne zasluge nadškofa Vovka za Cerkev na Slovenskem. Pozval je, naj bomo vredni velikih mož, kakor je bil rajni nadškof, in vredni velikih časov, v katerih živimo. Ti časi nas zavezujejo, da skupaj delamo za lepšo prihodnost slovenskega naroda.

Ob predstavitvi Cegljarjeve knjige Nadškof Vovk je v četrtek, 8. julija, nadškofijski kancler msgr. Franci Vrhunc, nekdanji Vovkov tajnik, prebral tudi naslednji poziv zasliševalcem nadškofa Vovka:

„V knjigi (Nadškof Vovk) so navedeni

dokumenti in pričevanja predvsem s strani Cerkve. Podoba nadškofa Vovka in njegovega časa pa bo popolna, ko bodo na voljo tudi dokumenti in pričanja oseb s strani tedanje oblasti — posebno notranje uprave (OZNE in UDBE). V zvezi z nadškofom Vovkom se je od njegovega posvečenja dalje pogosto omenjalo ime dr. Zdenka Roterja, celo že na sam dan posvečenja, ob preiskavah na ordinariatu, ko so organi notranje uprave odnesli mnogo arhivskega gradiva in tudi denarja (npr. mašne intencije), prav tako tudi pri zaslišanjih dr. Stanislava Leniča. **Kadar je bil nadškof Vovk klican na Udbo, ga je vedno zasliševal dr. Zdenko Roter** — tudi takrat, ko so na državni meji v Gorici našli v avtomobilu Merlinijevih iz Trsta Vovkovo poročilo (relacijo) o stanju ljubljanske škofije ob koncu leta 1959 in v začetku leta 1960. Potrebno bi bilo o vsem tem zaslišati dr. Zdenka Roterja ter tako tudi z državne strani dokumentirati dobo in dogodke v življenju nadškofa Vovka.“

Opomba: Dr. Zdenko Roter je bil vodja volilnega štaba sedanjega slovenskega predsednika Milana Kučana

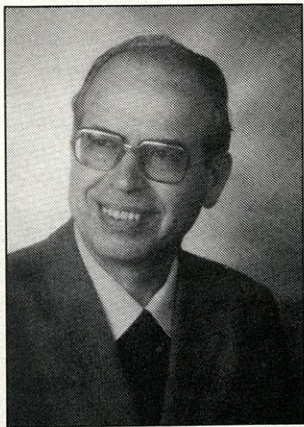

Kip nadškofa Vovka
(foto Franci Petrič).

in je tudi zdaj eden njegovih najbližjih svetovalcev . . .

Franci Petrič, Ljubljana, 12. 8. 1993.

oglas

PROŠNJA vsem slovenskim ustanovam po svetu

Po temeljitem premisleku smo se odločili, da izdamo knjigo „Veneti — naši davni predniki“ tudi v angleščini,

potem ko je že izšla v slovenščini, v nemščini in v italijanščini. To pomembno znanstveno delo naj bi tudi v mednarodnem angleškem jeziku vsemu svetu povedalo, kdo so Slovenci.

Lepa, trdno vezana knjiga s številnimi ilustracijami, ki obsega nad 500 strani, bo na podlagi predvidene naklade stala 20 USD za ustanove in knjigarne, pri najmanj 300 naročenih izvodih 18 USD, za drobno prodajo pa 28 USD.

Posebnost angleške izdaje bo nekaj izredno zanimivih poglavij, v katerih akademik Matej Bor znanstveno obravnava narodno identiteto Etruščanov, ki so za zgodovino pisje še vedno uganka.

Ker ne moremo vzeti potrebnih posojil za tiskanje knjige, ne da bi vedeli, kako jih bomo odplačevali, nujno prosimo vse slovenske ustanove po svetu (društva, župnije, gospodarska in diplomatska zastop-

stva, uredništva itd.), naj nam sporočijo, koliko izvodov bi prevzeli za prodajo v lastnih krogih in za posredovanje raznim knjigarnam. Upoštevajte tudi izvode, ki naj bi jih vsaka ustanova podarila na lastne stroške ali z dobičkom od prodaje knjig tamkajšnjim politikom, drugim vplivnim osebam in znanstvenim krogom. Gre za domoljubno dejanje, ki je vredno nekaj žrtvovanja. Knjiga bo dobrodošla tudi za tiste Slovence, ki ne obvladajo več slovenščine.

Pomagajte nam. Od vaših prednaročil je odvisno, če bo tako pomembna knjiga, ki bi lahko bila ena največjih promocij Slovenije v svetu, lahko izšla.

Prosimo, da pošljete vsa sporočila na naslov:

Ivan Tomažič / Bennogasse 21 / A-1080 Wien / Austrija.

Prosi in vas pozdravlja
Ivan Tomažič

oglasi

● **NAPRODAJ** enodružinska stanovanjska hiša v mirnem delu Murske Sobote. — Informacije: telefon 0038 / 69-21 838.

● Na relaciji Slovenska Bistrica — Rogaška Slatina (pribl. 10 km iz Slovenske Bistrice) **PRODAMO** manjše posestvo s cca 2 ha zemlje (sadovnjak in vinograd z okoli 500 trsi) z novo zgrajeno, nedokončano podkleteno hišo (elektrika, lastna voda in telefon, lasten dovoz). — Podrobnosti po telefonu v Nemčiji 0203 / 31 33 10, ali v Sloveniji 062/101437. Cena po dogovoru!

● V središču Domžal **PRODAM** novo stanovanje s telefonom, 62 m²; vseljivo takoj. Cena: 1600 DEM za 1m². — Informacije: Retelj, tel. 061 / 721 938.

● V Hotedršici, smer Idrija, ugodno **PRODAM** enonadstropno hišo z vrtom; prtilčije primerno za kakšno obrtno dejavnost. — Informacije: v Sloveniji tel. 061 / 769 004; v Nemčiji — Alois Skof,

Allerheiligenstraße 13, D-60313 Frankfurt/Main 1, tel. 069 / 287 539.

● **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V ITALIJO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice**, ob lepem drevovodu Corso Italia, Vas pričakujemo v **PALACE HOTELU*****, najboljšem in največjem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Rojaki imajo 15 % popusta. — **PH-PALACE HOTEL*****, Corso Italia 63, I-34170 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I, fax 0481 / 31 658.

● **V večnem mestu Rimu** pa Vam je na voljo **HOTEL EMONA*****, prav tako z vsem komfortom (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija), sprejelo pa Vas bo slovensko osebje. Rojaki imajo 15 % popusta. — **HOTEL EMONA*****, Via Statilia 23, 00185 ROMA, telefon 06 / 7027827 / 70227911, fax 06 / 7028787. —

Pričakujemo Vas! — Lastnik obeh hotelov: Vinko Levstik.

● **Dragi rojaki!** Za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. **HORŽEN**, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari **RADIOAPARATI**, **AVTORADIO** Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 80336 München 2, BRD.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 80331 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega.

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte, da ste Slovenci. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvojce pisem za tujino.

vsaj majčkeno se nasmejčkajte!

„Od pitja imaš nos že čisto višnjev. Položi nanj kdaj pijavko.“
 „Sem jo že, pa je dol padla.“
 „Mrtva?“
 „Ne, pijana.“

Natakar zakliče v kuhinjo: „Enkrat mrzlo raco!“
 Kuhar: „Race ni več, gos je še.“
 „Dobro. Odrezi pa od gosi kos račje pečenko!“

Poštar pade na poledeneli cesti s kolesa tik pred policajem. Pisma in razglednice se raztresejo daleč naokoli.

„Ali je pri pošti še več takih nerod?“ vpraša policaj.
 „Ne, jaz sem zadnji. Vsi drugi so že pri policiji.“

Policaj opazi, kako odvrže neki mož na cesto kos papirja.
 „350 tolarjev kazni,“ mu reče.
 Ta mu plača, policaj mu pa izroči potrdilo.

„Kaj naj pa zdaj s tem potrdilom počnem?“ zagodrnja mož.
 „Lahko ga vržete proč.“

Soseda sosedi: „Pred dnevi je vlomil v našo hišo tat, a se nakita ni dotaknil.“

„To je moral biti pa res strokovnjak.“

Pujš stoji pred vtičnico: „O, kolega, kdo te je pa zazidal?“

Ona: „V to obleko v izložbi sem pa naravnost zaljubljena.“

On: „Potem pa pojdiva brž naprej, ker sicer bom postal grozno ljubosumen.“

„Dober dan. Rad bi govoril z zobozdravnikom.“

„Ga pa danes, žai, ni.“

„Odlično. Kdaj ga pa, prosim, spet ne bo doma?“

Pacient pride k psihiatru, vzame iz žepa cigareto, ovoj raztrga in si natlači tobak v nos.

„Kot vidim, nujno potrebujete mojo pomoč,“ pravi psihiater.

„Tako je, gospod doktor: ali imate, prosim, ogenj?“

Oče uči sinka plavati.

„Ata, ali bi nehala?“

„Kaj nimaš več volje?“

„Voljo še, a žeje ne.“

V kliniki se zaleti asistent v glavnega zdravnika.

„O, moj Bog, oprostite!“

„Prosim. A naziv ‚profesor‘ mi zadošča.“

Dva klienta psihiatrične bolnišnice sta smela skupaj s paznikom na jezero.

Po vrnitvi v bolnišnico vpraša prvi drugega: „Ali si si zapomnil mesto, kjer je bilo toliko rib?“

„Ja. Na tistem mestu sem zarisal na čoln križ.“

„Bedak! Kaj pa če nam dajo jutri drug čoln?“

Rabin in katoliški škof sedita na pojedini drug ob drugem.

Škof: „Kdaj boste pa tako široki in boste jedli takole okusno svinjsko pečenko?“

Rabin: „Na dan vaše poroke.“

„Obtoženi, tožilcu ste rekli ‚idiot‘. Ali bi radi še kaj dodali?“

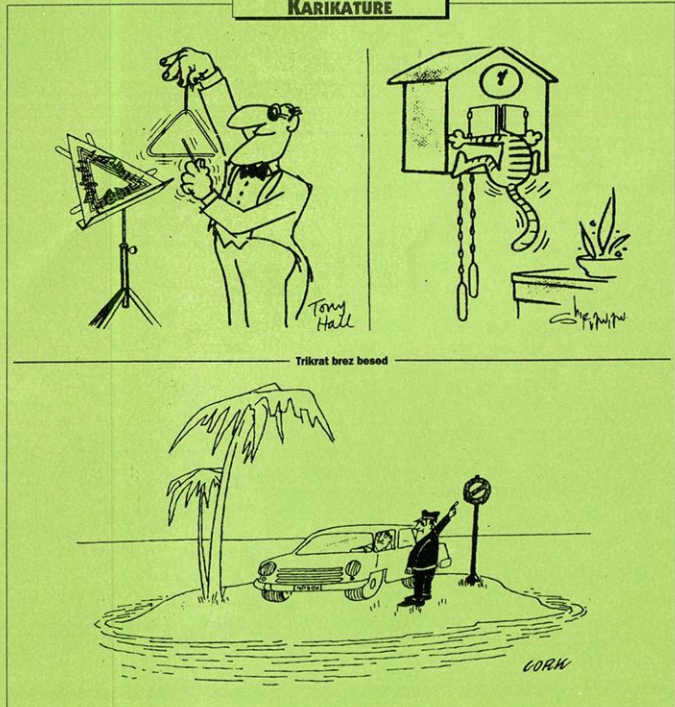
„O, še veliko, a to bi bilo predrago.“

„Vi ste pa sinoči dolgo gledali televizijo.“

„Iz česa pa to sklepate?“

„Videti ste tako naspani.“

KARIKATURE

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKE KATOLIŠKE ŽUPNIJE PO EVROPI

SKM = Slov. kat. misija, SPC — Slov. pastoralni center, SDU = Slov. dušnopastirski urad

ANGLIJA

SKM, LONDON SW9 0ls, 62, Offley Road, tel. + faks 071-735-6655,
Stanislav Cikanek

AVSTRIJA

SPC, A-1050 WIEN, Einsiedlergasse 9—11, tel. 0222 - 55 25 75, Anton Štekl

SKM, A-8020 GRAZ, Mariahilferplatz 3, tel. 0316 - 91 31 69 - 37,

p. mag. Janez Žnidar

SKM, A-4053 HAID b. Ansfelden, Kirchenstraße 1, tel. 07229 - 88 3 56 - 3

(ob petkih popoldne in ob sobotah), Ludvik Počivavšek

SKM, A-6800 FELDKIRCH/Vorlarberg, Herrengasse 6, tel. 0 55 22 - 23 1 00

in 34 8 50, Janez Žagar

SDU, A-9800 SPITAL/Drau, Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA

SKM, B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, tel. 089 - 76 22 01, Vinko Žakelj

SKM, B-6200 CHÂTELINEAU, 10, rue de la Revolution, tel. 071 - 39 73 11,

Kazimir Gaberc

FRANCIJA

SKM, F-92320 CHATILLON, 3, Impasse Hoche, tel. 1-42 53 64 43,

faks 1-42 53 56 70, prelat Nace Cretnik, Martin Retelj,

Silvo Česnik, (do okt: 10 rue de l'Egalité, 65100 Lourdes, tel. 62 94 05 30)

SKM, F-57710 AUMETZ, 9, rue Saint Gorgon, tel. 82 91 85 06, Anton Dejak

SKM, F-57800 MERLEBACH, 14, rue du 5 Decembre, tel. 87 81 47 82,

Jože Kamin

SKM, F-06300 NICE, 17, rue de Sospel, tel. 93 56 66 01, Franjo Pavalec

HRVAŠKA

41090 ZAGREB, Vrapcanska 114, Andrej Urbanč, CM, tel. 041 - 156 573

ITALIJA

SLOVENIK, I-00178 ROMA, via Appia Nuova 884, 06 - 718 47 44,

faks 06 - 718 72 82, msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Milano: msgr. dr. Oskar Simčič, Corte S. Ilario 7, 43100 Gorizia, tel. 0 418 - 32 123

NEMČIJA

Mmgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstr. 26, 85551 Heimstetten b. München,
tel + faks 089 - 90 30 050

SKM, D-10829 BERLIN, Kolonnenstr. 38, tel. 030 - 784 50 66,

faks 030 - 788 33 39, Martin Horvat, tel. 030 - 788 19 24

SKM, D-46149 OBERHAUSEN, Oskarstr. 29, tel. 0208 - 64 09 76,

Janez Pucelj, tel. + faks 0208 - 644 277, Stanislav Čeplak, diakon

SKM, D-50674 KÖLN, Moltkestr. 119—121, tel. 02 21 - 52 37 77, Martin Mlakar

SKM, D-60596 FRANKFURT, Holbeinstr. 70, tel. 069 - 63 65 48,

Janez Modic, faks 069 -

SKM, D-68159 MANNHEIM, A 4, 2, tel. 06 21 - 28 5 00, Bogdan Saksida

SKM, D-85055 INGOLSTADT, Feldkirchner Str. 81, tel. 08 41 - 59 0 76,

Stanislav Gajšek, tel. in faks 0841 - 92 06 95

SKM, D-70184 STUTTGART, Stafflenbergstr. 64, tel. 07 11 - 23 28 91, Ciril Turk,

tel. in faks 07 11 - 24 64 30,

SKM, D-72764 REUTLINGEN, Krämerstr. 17, tel. 07 121 - 45 2 58,

Janez Demšar, Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen, tel. 07 121 - 44 7 89

SKM, D-86199 AUGSBURG, Klausenberg 7c, tel. 08 21 - 97 9 13, Jože Bucik

SDU, D-89073 ULM, Olgastraße 137, tel. 07 31 - 27 2 76, Jože Bucik,

voditelj dr. Marko Dvořak

SKM, D-90538 MÜNCHEN, Liebigstr. 10, tel. 089 - 22 19 41,

faks 089 - 29 16 16 27, Marjan Bečan

NIZOZEMSKA

SKM, B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, 089 - 76 22 01, Vinko Žakelj

ŠVEDSKA

SKM, S-411 38 GÖTEBORG, Parkgatan 14, tel. 031 - 11 54 21, Zvone Podvinski

ŠVIČA

SKM, CH-8052 ZÜRICH, Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,

tel. 01 - 301 31 32, faks 01 - 303 07 88, p. Robert Podgoršek,

Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich, tel. 01 - 301 44 15

SKM, CH-4500 SOLOTHURN, Kapuzinerstr. 18, tel. 065 - 22 71 33,

p. Damijan Frlan

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU, 61001 Ljubljana, Poljanska 2,
tel. + faks 061 - 132 075, voditelj: Janez Rihar, 61120 Ljubljana, Nove Fužine 23,
tel. 061 - 454 246, faks 061 - 446 135